ახუ 20 კაპეი

2007

К. Е. Ворошилов

РЕЧЬ НА XVIII СЪЕЗДЕ ВКП(б)

13 марта 1939 г.

С 1823

კ. ე. ვოროშილოვ

ვკპ(ბ) XVIII-ტის აიზარა დუ აჭშჳ იიჰიაზ აქია

13 მარტ 1939 შშ.

აყუა — აფჰიჩნთშიყუთჩჟრთა — 1940

აპროლეტარიაა ატიხლაქუა ზეგდგ რჩთჳ იყოუ, შიჩჯეიდჳშიკჳლ!

ОБРАЗАТЕЛЬНЫЙ
контрольный
экземпляр

4

კ. ე. ვოროშილოვ

ვკპ(ბ) XVIII-ტის აიზარა დუ აჭშჳ იიჰვაჯ აქია

13 მარტ 1939 შშ.

★

40844
243758

აყუა — აფჰიჱნთშიყუთჱყჩართა — 1940

К. Е. ВОРОШИЛОВ

РЕЧЬ НА XVIII СЪЕЗДЕ ВКП(б)

13 марта 1939 г.

СУХУМИ — ИЗДАНИЕ АБГИЗА — 1940

აკვზცია! აკვზა სტალინ იდოკლად, მარკსისტტი-ლენინტი ტეორიატი სოკროვიშჩნიცა, იჭშკცუ, უამაძა ბწაბკშუა, ლაგალატილა იბკრბეიო, ასოციალიზმ არგკლარაბკ, აკომმუნისტტი უააჟილარ რკჩაფარაბკ არინახკსტიი აჭუფარა უს აბკჭიან, აპარტიეი, ჭარა ჰჭიკნთქარრეი, აჟილარი რბკ ზეილდაყამ ნაპხგარანკ იყოუპ. ჰაბნუ აამთაბტიი აკაპიტალისტტი უააჟილარ ნასგდკ უი, იააირკლა ასოციალიზმ ბკრგკლო ატიკლშეი იარეი რეიბკყაშა მარკსისტტი-ლენინტი ანალიბ გბიაძალა აკვზა სტალინ იააირფშშიტ ჰაბნუ აამთაბტიი აკაპიტალიზმ აშირაქუა ზეგდკ, აილაბააიეი აფსხკწრა გუაყრა იბთაგკლოუი, ნასგდკ, ეილკრკკაწიყდანკ იაჭირბეიტ ასოციალისტტი სოვეტტი ეიდგკლა მკჩხარა ლულა აშითკაკაჭრა იშშაჭშუ.

ეილკრგაშა ბმამ აიფკნგკლარაქუა რთშიარრა აყნკტი ადუნეიბეგდტიი აბურჟშუაბია ათკწკრთა აფშშააუეიტ იგკგ-შიკგნკ იყოუ აფაშშიბმ აჭშკ, იარა უი იააყანაწო ბეგდკ რჭშკ ინაგანკ ახაქუითრა ათო. აბურჟშუაბია, უი აიბაშრატი ავანტიურაქუა იბჭშუ ამადკრჩხხუოიტ, ასოვეტტი ეიდგკლა იაჭშაგკლანკ აქუფარახდ იაგუთასუა ინარგოიტ. ახაბენრა ბნაპაჭშკ იყოუ აიმპერიალისტტი ბურჟშუაბია აბრი, „აჰიკნთქარრაქუა რბჟარატიი აპოლიტიკა“ ჰია იბკშთოუ, აფაშშიბმ ამჩრახდ აჰიკნთქარრა ნაძაქუა რკთარა მაცარა ადაგდკ ურთ ეგდახკრკმჰიააიტ,

იაგდაცხრააიტ აკბატიი აიმპერიალისტტი ეიბაშრა ნაპგ არკრა. ური აიბა'შრა, ათენჩრა ბზია იზბოზ ატიელაქუა ჟიპაკგ რეყნეტიი მილლიარდ ბჟთაკგკ აუაა ამპგწანაკძეიტ.

აკგზა სტალინ იდოკლად აჭთგ იჰიეიტ, „აგრესსორცია ზლაგაზ... ეიბაშრას იარბანზაალაკგდგ, იდუმზარგდგ, ადუნეი აკუაკდ ხარაძა ჯარა აკუზარგდგ, ათენჩრა იაშთოუ ატიელაქუა რზე იშიართანგ იშთგყოუ. ური ანაკუხა, ეიჰაგდგ იშიართა ღულუოუპ, აზიეი, აფრიკთეი, ევროპეი რჭთგნტიი აჟილარქუა ხუში მილლიონ-ვკკ ინრეიჰანგ ზორბიტაჭთგ იამჩთხანაკხდოუ აიმპერიალისტტი ეიბაშრა ჭთგც“ ჰია.

აიააირა ზგაზ ასოციალიზმ ატიელა, ადუნეი ატიელაქუა ზეგდ რეიჰა ათენჩრა იაშთოუ ტიელოუპ. ახა, იარა ზციემღეუ აიმპერიალისტტი ტიელაქუა ააკურშთანგ იზლაყოუ ალა, ზთახარა აამთა (აშიეშთგქუსა) ითაგელოუ აკაპიტალიზმ ალა შთწას იზლახეუ ალა, ური იარბანზაალაკდ დაჩთა ტიელაკ ეიფშთგმკუა, ეიბაშრალა იაქულარ ჰია ესნაგდ აშიართა ითაგელანგ იყოუპ.

ათენჩრა იაშთოუ აჰიენთქარრაქუა, ზეკნუწეყა იყოუ ჰარა იაჰზააიგუაძოუ ჰგულაციაგდგ, ათენჩრა არღულუარაზი აგრესსორცია რჭთაგგლარა აჩთაზეყაწარაზი იყარწო მაჭუპ. აბრი აყნეტტი ჰარა, ფეხდა ეიფშთ იარა უაყიეგდგ ჰხე მაცარა ჰაქუგუღთუაზაროუპ. ათენჩრა, ზებზიარაქუა 15 შთგქუსა ინრეიჰანგ ასოვეტ ჰიენთარრა აჟილარქუა რხე იადკრხუო, ჰარა ჰპარტიეი, აჟილარ ზეგი, ჰაიჰაბკრეი რუსურა დუძძა იაბზოზურანგ იყოუპ. ჰარა ჰჰიენთქარრაზე ათენჩრა ჰარა ჰხატტი ნაპჭუა რკლა იყაჰწოიტ.

ჰარა ჰსოციალისტტი ეკონომიკა მჩხარა დულა აზჰარა აბზოზურალა, სტალინტი პიატილეტკაქუა

ვბა იბზიაძანგ რენაგძარა აბზოზურალა, ჰტიელაჭთგ ასოციალისტტი კულტურა უაკვ იშთიმბაცალა აშით-კაკაჭრა აბზოზურალა, ჰარა ჰ-სტალინ იხათალაწეყდა ინაპხგარა იყაიწოზ ალა, აპარტია აცენტრ კომიტეტი აიჰაბკრეი იააყუმწძაკუა იდკრლულუოზ. ირეზდკრჰაუან, ეიღდკრტიუან ჰარა აბვკარლა ეიბეთანგ იჰამოუ ამჩქუა — აუსუციეი ანხაციეი რეკრ ყაფში არრატი-მშთგნტი ფლოტ ყაფში, ჰაღაცია ჰაფსადგდგლ რაქულარა აყნეტტი გარანტია აზუა, ჰარა ჰაფსადგდგლ აჰიააქუა რჭთგ იმჩ ღულუანგ იგელაზ, იაგდგგლოუ.

სარა ისთახეუპ ფეთკ ინაროუნგ, ჰიარას იათახეუზეი, იახდენძაქუნაგო აყნძა, აპარტია XVIII-ტიი აიზარა დუ აჭთგ ისჰიარც იახდატიი ჰარ ყაფშ რტიე.

ახა არი ახდ სიასაანძა სარა მკცხუ შინადმეხალაციაკუა შიეხშთგკ აზესეშთერც სთახეუპ აიმპერიალისტტი ჰიენთქარრაქუა, ეიჰარაძაკგდგ აფაშთისტტი ჰიენთქარრაქუა ბვკარლა რჩთეიბეთარა იაააფემწიაძაკუა იშთაზჰაუა ატიე. სარა იზდერუეიტ, არი ზეგდგ იშთეიცერდერუა, ზეგდგ რხაფეც შთაჭთახდოუ, ახა უეიზგდგ არი ატიე ხემფადა იჰიატიოუპ.

მარტ მზა 5 აზე ითეწეზ „პრავდა“ აჭთგ იანუპ ანემცტი ფაშთისტტი აიბაშრატი ჟთურნალ „დეიჩე ვერ“ აყნეტიი ხკაალაკ. უა იარბოუპ, ათენჩრა აამთაზე ატიელა ხადარაქუა არმიაქუა ირემოუ, ნასგდგ ურთ არმიაქუა აიბაშრა ანეყოუ აამთაზე ხეფხდაძარალა აჩთეიწეხრა ახდენძარელშთო, იარა უბასგდგ იარბოუპ, ურთ არტილლერიალთეი ავიაციალთეი იშთეიბეთოუ ატიქუაკ.

აბრი აზამეტკაჭთგ აჰიარა რთახემზტ აზე იალამციაყიეიტ ბვკარლა ეიბეთოუ გერმანია

ამჩქუა რტიც. უა აკგდც აჰიომ, ათენჩრა აამთაზც აფაშჯისტტი გერმანია არ იამოუ რხეფხდაძარა 1.150.000-ჳკ შჯყოუ, აიბაშრა იაზკეუ აფაშჯისტტი ორგანიზაციაქუა ირელოუ 2 მილლიონჳკ რყენძა რხეფხდაძარა შჯყოუ, ნასგდც, აიბაშრა ანყალა აამთაზც გერმანია არ რხეფხდაძარა 5,5-6-ნტი რელა იშჯრეზნარჰაუა.

ურთ დარა რხაზც ეგდრემჰიაძეიტ, ახა ეგდცრთ რზც ირჰიაზ უაჳც დაზხუცრატიც იყოუპ.

ათენჩრა აამთაზც არ რხეფხდაძარა ზაყაროუი აიბაშრა ანყოუ აამთაზც ურთ რხეფხდაძარა ზაყარახარც იყოუ ჰია იაზგუათოუი აბას აუპ იშჯყოუ:

ატიელაქუა	ათენჩრა ანყოუ აამთაზტიი არ რხეფხდაძარა	აიბაშრა ანყოუ აამთაზ არ რხეფხდაძარა ზაყა ყალარანც იაზგუათოუ	აიწჳხრა (აზრჰარა) აკოეფფიციენტ
სშჯა	384.000	2.500.000	6,5
ანგლია	529.200	2.000.000	3,6
ფრანცია	760.000	5.100.000	6,7
იტალია	400.000	2.000.000	5,0
იაპონია	328.000	1.500.000	4,6
თურქუტიელა . . .	203.000	1.300.000	6,4
რუმენია	217.000	1.600.000	7,4
პოლჯშჯა	302.000	3.600.000	11,9
ლატვია	25.500	150.000	5,9
ესტონია	11.000	100.000	9,0
ფინლიანდია . . .	28.000	310.000	11,1

იტალიატიი, იაპონიატიი არქუა რხეფხდაძარაქუა აბრა იარბოუ დააჩაძა არჩჯეირა ღუღუაქუა რთახნც იყოუპ, ურთ არა ირმაჭნც იარბოუპ.

იაპონიატიი არ, იაჰჰიაპ, იარა აბრჟიეწიყდაგდც აბჯარ ზკნც იყოუ მილლიონკჯი ბჟჯაკჯი ირეიჰაუპ, ნასგდც უი ახეფხდაძარა აზჰარა იაჭჯუპ. იტალია აკუზარ, იტალიატიი აფაშჯიზმ

ავოჟჯდცია აჟია შთარწოიტ, ურთ რჳრ რხეფხდაძარა 9—10 მილლიონ-ჳკ რყენძა იშჯაზდჳრჰაუალა.

აფაშჯისტტი „დეიჩე ვერ“ ზტიც უამაშია ეილანაგოუ, ეგდცრთ არქუა ეიქუაჰაფხდაძაზ რტიც აკუზარ, არ ყაფშ აალხნც, ურთ რზჭიან იჰიატიუპ, აციფრაქუა იარბოუ ინაგძანც იშჯხაწატიცმგდც აიაშჯაწიყდა მცხუ იშჯაციცხარამ, ნასგდც ალკააქუაკ რჳყაწარაზც იაგზმკუა ურთ შჯაზხო.

ალკააქუა დარა რხალაწიყდა რჩჯაადჳრფშჯუეიტ.

ზეგდ რაფხდაძაგდც ულა აქუშიოიტ აიბაშრა ანყოუ აამთაზც არ მობილიზაცია რზურალა რეიწჳხრა აკოეფფიციენტ შჯდუუ. ზჳრ ფშენტი რაყარა ზაწიცკ ეიწჳხჯუა ანგლია ალხზარ, ეგცრთ არქუა ზეგდც აიბაშრა ანყალო აამთაზც ირეზჰაუეიტ ხუნტი რელა, დაჩჯა ჯოუკ 6-ნტიც, 7-ნტიც ინრეიჰანც, ნასგდც 9-ნტიც, პოლჯშჯეი ფინლიანდიეი რაკუზარ, ურთ რჳრქუა 12-ნტი რყენძაწიყდაგდც ირეზდჳრჰაუეიტ.

ართ ირჰიოიტ, არა იარბოუ ატიცლაქუა ზეგდგდც აიბაშრა იანენთაგჳლაწიყდა აამთა ინარკნც ზაყა რჳმჩქუა ზეგდც ეიბარხხანც, ეიზკუკუანც იყოუ ატიც.

აიბაშრაქუა ზეგდც ფჳშიარალა იზლაადჳრფშჯზ ალა ირწაბჳრგჳუპ, იარბანზაალაკგდც ეიბაშუა არ ფეხდაძატიი აიჰჯკაარატიი არამკა ითაგჳლანც აანხარა შჯზალჳმშჯო, ახეფხდაძარატი ლიმიტ არამკაჰჯც იშჯზაანჳმხო, ნასგდც იაარლასძანც იაზჳმჰარ, იმჩჳრ ალჳმშჯო იშჯყალო.

ეიჰარაძაკგდც არი ხჰიაარა ათახძამკუა იყოუპ აკრაამთა ეიქუმტიო აიბაშრაქუა რაან. ჰაზნუ აამთაზტიი აიბაშრაქუა უბრი აზც აკბატიი აიმპერიალისტტი ეიბაშრა ზამანალაწიყდა შჯაჰა-

თრა ზლაუალა, აკრაამთა იზედხალო, აჟილარ ეიმგზწიო ეიბაშრაქუანგ იყალოიტ.

უი ამჩ ეიზერკუკუარა ატიგ რჰიოიტ, აკაპიტალისტტი ტიგლა დუძძაქუა, ზეგგ რაფხაძაგგ, აბაშჯისტტი ტიგლაქუა, არრატი ბიუჯეტქუა ირგმოუგგ.

არრატი ბიუჯეტქუა რეზჰაშა

ატიგლაქუა	არრატი ბიუჯეტ, აბიუჯეტ ზეგგ პროცენტლა იშჯაზყოუ	
	1934/35 შჯ. შჯ.	1937/38 შჯ. შჯ.
გერმანია	21,0	67,0
იაპონია	43,4	70,0
იტალია	20,0	52,0
პოლაშჯა	32,9	33,6
ანგლია	15,5	32,2
სშჯა	14,2	17,7
ფრანცია	24,4	37,7

არა ზტიგ ჰიოუ ოფიციალლა აკგეფხგ იანჭრწო არრატი ბიუჯეტქუა ზაწიეკ როუპ. ახა უი აყარა გუეილგარა მცხუ ათახნგ იყაძამ, იშჯიაშჯოუ, მამზარგგ ინარკუარაწაშია აგრესიატი ეიბაშრა იაჭჯუ აბაშჯისტტი ჰიგნთქარაქუა, უი ადაგგ აიბაშრაზე ინჭრხჯუა რხართიაარაზე ეგგერთ ააგართაქუა შჯრჭმოუგგ აილკაარაზე; ურთქუა რტიგ აუააჟილარტი გუაანაგარა ხჭმფადა იყალარც იყოუ ჰიარას იათახჭუზეი აკგგ აზდჭრუამ.

აბარ შჯქუსა ჟიპაკგ წუეიტ, აკაპიტალისტ ტიგლაქუა ავიაციალა რჩჯეიბჭთარა იაააპკგწიყგანგ იაჭჯუიჟთეი. ჰიარას იათახჭუზეი, იარა აბრი ხჭმფადა იყალარანგ იყოუ ზეგგ ირზეიფშჯუ ეიბაშრალა აიდჭსლარა ამომენტქუა ეიჰარაკ ირჭჭდაყაზშოუ იჰიააქუზწო აკგ აკუნგ იყოუპ.

ახრა ზმოუ ადუნეიტი აჰიგნთქარრა დუქუა რავიაცია, აკტიი აიმპერიალისტტი ეიბაშრა ალგამთაზგ იზეიფშჯრაზი, ეგგზეიფშჯროუზეი უი უაჟიგ ჰაზთაგგლოუ აამთაზე?

ავიაცია ახკქუა რტიი ავიაცია აყაწაშა ინთჭრჰიცააძანგ აგუათარეი ჰარყუაწნგ, ადუნეი-ზეგგტიი აკგეფხგ აჭჯგ იანჭრწაქუახგაზ ინეიზაკნგ იჰამაქუოუ ადჭრრაქუა რზეიფშჯტი ეიხშალაქუა რემაცარა ააშთჭხნგ ჰრჭხუაფშჯრ, აბას აუპ იშჯყალო.

აჰიაა ნჭრცეტიი აჰიგნთქარრაქუა რჰაირტი ქლოტქუა რხჭფხგაძარაზი, ურთ რბომბატი ზალპი მინუთკ ალა ითდჭრყგო ახკქუა რხჭფხგაძარეი რზგ იჰამოუ აიჭჯრჭფშჯტიგ დჭრრაქუა, 1918—1934—1938 შჯ. რზგ

აშჯქუსქუა	აეროპლანქუა რხჭფხგაძარა	1918 შჯ. აპსთა %/ლა იხლჯეიპაზზ	აბომბატი ზალპ ტონნალა	1918 შჯ. აპსთა %/ლა იხლჯეიპაზზ	მინუთკ ალა ზაყა-ზგ თდჭრყგო ახჭფხგაძარა	1918 შჯ. აპსთა %/ლა იხლჯეიპაზზ
ანგლია						
1918 . . .	1.758	100	148,8	100	605.400	100
1934 . . .	1.072	61	608	408	1.651.200	272,7
1938 . . .	2.238	127,3	1.476	990,6	5.600.000	925
გერმანია						
1918 . . .	2.730	100	134	100	984.800	100
1934 . . .	620	22,7	350	261	954.000	97
1938 . . .	4.020	147	2.995	2.235	10.400.000	1.054
ფრანცია						
1918 . . .	3.321	100	146,3	100	1.439.700	100
1934 . . .	1.970	59,3	385	264	2.595.000	180
1938 . . .	4.000	120	1.680	1.150	9.160.000	636
იტალია						
1918 . . .	812	100	—	—	—	—
1934 . . .	931	114,5	489	100	1.352.000	100
1938 . . .	2.161	416	1.534	314	5.248.000	388
იაპონია						
1918 . . .	250	100	—	—	—	—
1934 . . .	2.050	820	480	100	2.820 000	100
1938 . . .	3.005	1.200	793	160	6.400.000	227
პოლაშჯა						
1918 . . .	—	—	—	—	—	—
1934 . . .	634	100	23	100	783.600	100
1938 . . .	1.101	175	61	265	2.376.000	303

აბას აკუნ იშთჯყაზ აბრა ზმოუ აკაპიტალისტტი ტოეღლაქუა ბჯარლა ეიბეთოუ რჰაირტი მჩქუა 1938 შთექუსაზე. აბა, ჰიარას იათიხეუზეი ურთ უაყოე, 1939 შთექუსა მარტ მზაზე, დაჩთაკალა აუპ იშთჯყოუ.

აკაპიტალისტტი ტოეღლაქუა ზეგდე ირცცაკძანე აუპ იშთაჰთუ ავიაციატი რგელარა აუს. ავიაცია — არი არ რეხკ ჰთეც — აიმპერიალისტტი არქუა ზეგდგდე ახუაფშთუეიტ აიბაშრაჰთე აუადაკრაქუა იააყალო ზეგდე ირელზრგო ხუშოეკ ეიფშთ. აიმპერიალისტცია ავიაცია გუღერთას იყარწოიტ, ანაპხგარა ზნაპაჰთე იყოუ აბურჟთუაზია - იმპერიალისტტი აფაშთისტტი აუაა ჰაფხდაყა იყალარანე იყოუ აიბაშრაან აიააირა უბრი ალა ირგარაცე იაქუგულთუეიტ.

ჰარა ჰავიაცია ატოე წაყაშია ისჰოიტ.

აკეზცია, დარა აბართ ირაციამკუა აბრა იარბოუ მაცარაგდე აზხოიტ, აიმპერიალისტტი, ეიჰარაძაკგდე აფაშთისტტი ჰოენთქარრაქუა ბჯარლა რჩთეიბეთარა აუს ღუღუალაძა იშთაზჰაუა უაკვ იბარაცე, ზეგდე ზემჩთხაზკთუა აკბატიი აიმპერიალისტტი ეიბაშრა აზეჰიან ზაყა ამალ რაცია დუძძა ნერხთუა უაკვ იბარაცე.

იარბანხაალაკდ აკე იაანნამკელაძო აბას ალა აბჯარლა აჩთეიბეთარა ააპკნე იზჰთუი, ნასგდე აკეზა სტალინ იდოკლად აჰთე ხტოე იჰიაზ, იღუღუოუ ეილაფათაძანე იყოუ აკაპიტალიზმ აიფენგელარაქუა ირეხყდანე, ჰაბნუ აამთაზე ადუნეიყოლარბყარატი უს შაქუგელაშა უბას იყალთეიტ, ზეგდე ზემჩთხაზკთუა აიმპერიალისტტი ეიბაშრა ჰთეც ხემფადა იყამლარ ამუა ეიფშთ.

ჰთეც ადუნეი აითაშთარაზე აკბატიი აიმპერიალისტტი ეიბაშრა ეიბაკენწოყდანე იაჰთუპ.

აფაშთისტტი აგრესსორცია რემკაჰთე უადაკრა იახდაქუმშოო აყნეტი, აფხდაძატიი აქუჰთიარა ხუჰქუა იროუზ რხე თერყდან რეჩთთენნე იქუუპ, ჰთეც იჰამპენწაჰხალაშთა ჰია იკელფშთუა. არი აკბატიი აიმპერიალისტტი ეიბაშრა, არინახეს იაჰთიაშახო, უი აშაარწოერატი ძემკას იარბან ტოეღლაქუოუ იალანაგალაშთაგდე მაკდანა რჰიარა უადაკუპ.

აკე ჰარა ჰბენ მაკრა ათახემკუაწოყდა იყოუპ, უაყიტიი ადუნეიყილარბჟარატიი აშაქუგელაშა აბჩჰიან აკეზა ს ტ ა ლ ი ნ იყაიწაზ ანალიზ იაანაგოიტ არი ხდეძჰიალა: ჰარა ხემფადა იანაკუზაალაკგდე იჰამაზაროუპ ზემჩხარა დუუ ზაწკეს აიააირა ალემშთო აუსუციეი ანხაციეი რერ ყაფშ, იარა უბასწოყდა ზემჩხარა დუუ ააიააირა ზგო არრატი-მშთენტი ფლოტ ყაფშგდე ჰამაზაროუპ.

დაჩთაზნე ეიფშთემკუა უაყოე ჰარა იბზიაწოყდანე იაადრუეიტ, ასოვეტ ჰოენთქარრა იაჰთაგელოუ აიბაშრატი ავანტიურაქუა იარბანხზაალაკდ ზეგდე რყნეტი გარანტიარა იარა იაზეზურც ზელშთონე იყოუ არ ყაფში არრატიმშთენტი ფლოტი ესნაგდ იბზიაწოყდანე აიბაშრა იაზხთიანე რეყაზაარა ზაწოეკ შთაკუუ, იარა აბრი ამკა მაცარა ზაწოეკ ალა აუპ, აჰოენთქარრა არრატი მჩქუა იწაგდგდე ინეიჰანე რერღულუარეი ფხდაყა იშთეხნე რეიღდტორეი ამკალა აუპ, ინარმარიანე ჰტოელა ახარჯ ალა აკერზერჰარც, ეიბაშრალა იყოელანე ასოვეტტი ჰოენთქარრა ატერრიტორია ეიბგარა ეილაზგარც იაშთოუ აფაშთისტცია ხუმგაქუა რეყნეტი ახეხდჩარა ალშთონე იშთეყოუ.

ჰარა ჰუსუჯ-ნხაჯტი არ ყაფუ

იაჰხესხზ ახუშჯქუსა რქჯნუწყალა არ ყაფში არრატი-მშჯნ ფლოტი ირხერგჯეიტ აკერძა ჯა, რაციარაგჲჯ ისჰიარ ყალონ, რადიკალლაწიყჲა აჩჯფსახრაქუა რეიჰჯკაარაჰჯი, ბჯკარლჯეი ტეხნიკალჯეი რეიბჯთარაჰჯი, აიბაშრატი ჩჯაზჯყაწარაჰჯი.

საათგჲლანჯ სახციაჟიოჯიტ იხადარაძოუ:

1) იშჯჟიდჯრუა ეიფშჯ, ახჯსრა იაზკჯუ ახუთაქუა რეიჰარაკ რჰჯი, ნასგაჯ დუკ ირაციამკუა ეგაჯრთ არ ყაფშ ხუთაქუა ეილაფსარა აპრინციპ ალა, ატერრიტოჯრიალტი აკადრატი ჰია იზჯშთოუ ასისტემაქუა რჯლა აკუნ ფასა ეიჰჯკააშას ირჯმაზ.

ამობილიზაცია ანჯყალოჯ აამთაზჯ, ატერრიტოჯრიალტი სისტემა ახჯსრა იაზკჯუ ჰდივიზიაქუა რზჯრჰარა ზაა იჰიააქუნაწოჯნ ხჯფხაძარალა იმაჰუ, უს ანაკუხა, იფსჯჩჯუ კადრალა. არი იაანაგოზ უი აკუნ, ახჯსრა იაზკჯუ ახუთაქუა ეიჰარაკჯი, ნასგაჯ ეგაჯრთ არრატი ეიდკჯლაქუაკჯი შთახაყა არრახჲ რააფხაარა აფხაატიი აპერიოჯდ აან რეიჰჯკაარა კუადანჯ იყაზააუან, ურთ არ რეიბაშრატი ლშჯარაგაჯ რაციაკ იაჯცანჯ იზჯყალოჯმჯზტ.

ატერრიტოჯრიალტი სისტემა აყაზაარა უაჯჯ იჩჰარატიჯ იყან, აკაპიტალისტტი ჰიჯნთქარრაქუა რჯრ დუკ ირაციამკუა იანჯყაზ აყჯნძა, ართგაჯ აიბაშრა ააყალარ რჩჯეიწჯხრა ზჯლშჯარა კუადაზ აკადრქუა ირხაანნჯ იახაჯნძაყაზ აამთაზჯნძა.

ახადარა ზმოუ აკაპიტალისტტი ჰიჯნთქარრაქუა რჯრ რხჯფხაძარა იაზჯრჰაუა, ათჯნჩრა აამთაზგაჯ აიბაშრა რჩჯაზჯყარწოჯ იანალაგა

ნახჯს, ჰარ რზჯ ეიჰჯკააშა შათას, ატერრიტოჯრიალტი სისტემა აჰიჯნთქარრა ახაჩარა იათახქუოუ ირფჯნგჯლანჯ იყალჯეიტ. აოჯრგანიზაციატი პოჯზიციაქუა იჰამაზ აჰჯჯ აანხარა ჰარა უაჰა აზინ ჰამამჯზტ, იზბან აკუზარ უს ჰაანხარ იარა უბრი ალაწიყაა ჰარა იჰაღახარც იყოუ რყნჯტი იახაჰაზქაძარძამ ჰხჯ ჰარგჯლოჯნ. იათახჯნ არადიკალტი რეტჩოჯრმაქუა რჯმჯაფგარა, ჰარ ოტმობილიზოჯვანიე აჰჯჯც ფყარქუეი ჰარ ყაფშ რტაკტიკატი-სტრატეგიატი უსნაგძატიქუეი, ნასგაჯ ჰჰიჯნთქარრა ახაჩარა დწას იქუნარგჯლოჯი ირნაალარტი, ირჯქუშიარტი აყაწარაზჯ. ჰარა იჰალშჯოჯმჯზტ, აზინგაჯ ჰამამჯზტ, აბურუჯუაზიატი ტიჯლაქუა რჯრ რაწკჯს ეიციანჯ იაზჯყაწანჯ, იფსჯჩჯნჯ ჰარა ჰარ რაანჯკრა.

ურთ რჯდაგაჯ, ატერრიტოჯრიალტი სისტემა აკტიი სტალინტი პიატილეტკა ანაგძარა აამთაზჯ, არ ეიბაშგა ბჯკარლა რჯზჰარეი, ეიბაშგატი ტეხნიკალა რეიბჯთარეი იარეი ეიქუშიოჯმჯზტ.

აბართქუა ზეგაჯ რყნჯტი იაზგუათან ხჯმფადა იათახნჯ ტერრიტოჯრიალტი შათალა ჰარ შაქუგჯლაშას ირჯმოუ აფჯხრა, ნასგაჯ აბჯკარ იაწაგჯლოუ ამჩქუა შჯეიბაკჯუ კადრტი პრინციპლა აშაქურგჯლარახჲ რიაგარა. უაჟიშთა ჰარა ჰარ ზეგჲ შაქურგჯლოუპ ეიფშჯნჯ, ნასგაჯ მაკჲანა იიაშჯაზაწინჯ იყოუ კადრ პრინციპლა.

2) აამთაკ ალა არ აკადრრახჲ იშჯიააგაზ ეიფშჯწიყჲა, ეიჰჯკააშალა ჯნძაკ იააიგუაძანჯ ტერრიტოჯრიალტი ჰასაბლა არ რეიბჯთარა იადქუაზ, ნასგაჯ ჯუსნაგძატიქუა ხჲამთაძანჯ იზჯჯნამგძო, ირხჲჯმძო იყალაზ ათჯფანტიი აიბაშრატი უსჰიართაქუა ირზააუიტ შათანკჯლა აითაკრაქუა, არეოჯრგანიზაცია.

უაჟიტიი ჰაამთაჰშჷ აიბაშრატი კომისსარიატქუა რსისტემა ზეგჲჷ იჰშჷცნჷ ეითაშაქურგჲლოუპ. არაიონქუა რყნჷ აიბაშრატი კომისსარიატქუა ანაპხგარა რჷზთოზ, იარა უბრიგჲჷ იშჷახუთოუ იზზჯნამგძოზ, ფჯხჲატიი აკორპუსტი, ადივიზიონტი, აობლასტტი, ამობილიზაციატი ოკრუგქუა რცჯნხურას იყაწოუპ ზხალა იყოუ აიბაშრატი კომისსარიატქუა ავტონომტი რესპუბლიკაქუა რყნჷ. აკრაიქუა, აობლასტქუა რყნჷ, ავტონომტი ობლასტქუა, ნას აქალაქჲქუა რყნჷ, ეგჲჷრთ არაიონქუა რახჲ აიბაშრატი კომისსარიატქუა, ხჯფხჲაძარალა ეიწჯხჯუპ $3^1/_2$ რჷლა. არი აწჯხუანტიი ინაგძოუ აუს აკჯრქუა ეიღჲნატიიტ (იარმანშიალჷეიტ) აიბაშრა იადნაკჯლოი რუჩოტ აყაწარა ასისტემა, ააფხჲარა, ნასგჲჷ ამობილიზაცია იაწანაკჷუა აუსქუა რჯნაგძარა.

3) არ აუსბარა (ახადარა), ნასგჲჷ აიბაშრა რაზჯყაწარა ნაპხგარა აზურა აიღჲტიორაზჯ, არი აამთალა იყაზ ინარჯცწანჷ იყაწოუპ დაჩჷა ჯეიბაშრატი ოკრუგქუაკ — კალინინტიიი ორლოვტიიი აიბაშრატი ოკრუგქუა.

4) არეოორგანიზაცია აზჯყაწოუპ დალჲნჯი-ვოსტოკტი აიბაშცია რუსჰიართა. აფჯხჲა იყაზ დალჲნჯი-ვოსტოკტიი აბირაყ-ყაფშტი ფროზტ აცჯნხურას უაჟიგ იყაწოუპ ხაზ-ხაზჯ არ რუსჰიართაქუა ჯბა. არი აუს ზჯნძაკ ეიღჲნატიიტ პრიმოორიეი პრიამურიეი იყოუ ჰარა ჰაიბაშცია რჷფსთაზაარაჰში აიბაშრა აუს დჯრწარაჰში ანაპხგარა რზურა.

5) სტალინტი კოზსტიტუცია იშჷაჰიო ალა არეოორგანიზაცია რჷზუუპ ამილათტი არ-ხუთაქუა.

აუსუჯტი-ნხაჯტი არ ყაფშ ასოვეტტი ჰიჷნთქარრაჰშჷ იაკნჷ ეილოუ რჷუპ, უააფსჯრალაგჲ

იზლაშაქუგჲლოუ ასოვეტტი გრაჟშჷდანცია რჷლოუპ. ურთ, ასოვეტტი გრაჟშჷდანცია, არ რახჲ ირჷფხჲაოიტ ზეგჲ ირზეიფშჷუ იაგჲძრზეიყაროუ ზინლა. უბრი აყნჯტი ესჰჲძნაგჲ ზტერრიტორია იადჰიალოუ ხაზ-ხაზტიი ამილათტი არ ხუთასსაქუა რჷყაზაარა სტალინტი კონსტიტუცია აშათაქუა ირჰშჷაგჲლოზ, ნასგჲჷ ჰიაა ეილჯხრადა (*экстерриториальный*) ჰარ რეიჰშკაარა, რეიქურშიარა პრინციპს იამოუ იაჰშაგჲლოზ. ამილათტი არხუთაქუა აუსუჯტი-ნხაჯტი არ ყაფშ რეილაზაარა იალაჰწეიტ ზეგჲ ირზეიფშჷუ ფყარალა.

6) ზეგჲძ იშჷეიცჯრდჯრუა ეიფშჷ, ჰჰიააქუა ეიჰა იშიაართანჷ. იახჲძყოუ ათჯფქუა ზეგჲძ იაარჯკურშჷანჷ ირღუღუოუპ. არი აამთაზჯ რადიკალლა აჰიაა ახჲჩარა ასისტემა ზეგჲ ეიღჲძზტიუა აუსქუა რჷზუუპ ფჯხჲა იყაწაზ აღუღუართაქუა იწაგჲ რჯრღუღუარა, ნას ურთ ინრჯცწანჷ დჯრჯაგჲ არაიონ ჰშჯცქუა რჰშჷ აღუღუართაქუა რჷყაწარა. აკჯრძა რჷზჰაიტ არაიონ ღუღუართაქუა რჰშტიი ჰჯდალატიი (*специальные*) არ ხუთაქუა.

7) ხჯფხჲაძარალშჷი ტეხნიკალშჷი არ რჷზჰარაქუა რყნჯტი, ნასგჲჷ იააყუმწძაკუა კულჲტურალა პოლიტიკალა აიბაშცია აზჰარაქუა ირჯმოუ იაწანაკჷუა ათაახხარაქუა რყნჯტი, ხჯმფადა იათახხჷ იფხჲაძან აკომისსარცია რინსტიტუტ აყაწარა.

8) აბართ ჰაზხციაჟიახჲოუ ზეგჲ ხჯმფადა ირჯცწატიუპ, შჷჯქუსჯკ აფხჲაყა აპარტია აცენტრ კომიტეტი ჰჰიჷნთქარრა აიჰაბჯრეი იშჷჯყარწაზ აიბაშრატი სოვეტ ახადარა, ზხჯფხჲაძარა ყიეიბაჯჯკ ჯყოუ, არი აილაზაარა დალოუპ ჰარა ჰ-სტალინ (ადრუჰია ანაპეინყჲარაქუა).

აიბაშრატი სოვეტ ახადარა აჰშაფხდა უსნაგძატიჲს იქუგჷლოლუპ არ ყაფშ აშაქურგჷლარაჰშჷ იაწანაკშუა იშათატინჷ კრჷზწაზკძონჷ იყოლუ აზწაატიქუა ზეგდჷ რჷხუაფშშრა, რჷძბრა.

აიბაშრატი ოკრუგქუა რყნჷ იყაწოლუპ აიბაშრატი სოვეტქუა.

9) აწჷხუტიანძა, არი აამთაზჷ ზეგდჷ იშშჷკიდრუალა აუსუ ტი-ნხაკტი არ ყაფშ რეილაზაარა იალხნჷ იშაქურგჷლოლუპ ზხალა იყოლუ ყილარ რკომისსარიატ — არრატი-მშშჷნ ქლოლტ.

სიასუეიტ, იჰაკსჷზ აამთაზჷ, ასტროი იქუგჷლოლუ არ რხათა რყნჷ აითასრაქუა იყალაზ რზწაატიჲ ახდ.

იარბან ეითასრას იყალაზ არი აამთაზჷ არ ყაფშ ხჷფხდაძარალა რეილაზაარაყნჷ?

XVII-ტიი აპარტიატი აიზარა დუ აამთაზჷ არ ყაფშ 100% ჰია იშთუხჷრ, უაკიჷ, 1939 შშჷქუსაზჷ, XVIII-ტიი აპარტიატი ეიზარა დუ აზჷ 203% რყჷნძა ინაძოიტ (ადრუჰია რნაპქუა ეინჷრყდჯიტ, ოვაცია, „ურა“ ჰია აბჟქუა) დაჩშაკალა იუჰიოზარ ხჷფხდაძარალა 103% რყჷნძა რჷზჰაიტ, მოძზარგდჷ არ შშეიბაკშუ ჳჷნტი აწკჷს ინეიჰანჷ ირჷზჰაიტ.

ას ეიფშშ ხჷფხდაძარალა აზჰარა იყაზ არ ხუთა ხკჷს იყოლუ ზეგდ რყნჷ ეიყარანჷ, ეიფშშნჷ რჷზჰაუამჷზტ, ლჷმკაალა ეიჰა ზწაზკშუანჷ იყაზ არ ხკქუა რაკუნ ზჷზჰაუაზ. არი აყარა ხარ ამამკუა არ რჷზჰარა იყალაზ ზჷნძა აკრჷზწაზკძოზ ეგდჷრთ აითასრაქუაგდჷ რხჷლშშიააიტ.

აფჷხდა, ატერრიტორიალტი სისტემა ანჷყაზ, არ რეილაზაარა იწაგდჷ იანმაჰჷზ აწკჷს, აკადრტიი ახჷსრატი დივიზიაქუა ყიანტი რჷლა ეიჰანჷ იჰამოლუპ უაკიჷ.

ლულუალაწიყდა აჩშაფსახტ ახჷსრატი დივიზიაქუა რჷშშტატ ხჷფხდაძარა ათჷნჩრა აამთაზი აიბაშრა აამთაზი. ფჷხდა ჰარა ჰხჷსრატი დივიზია აიბაშრა იანააშთოლუ 13.000-ჳჷკ რყნჷ იშაქუგჷლაზთგდჷ, უაკიჷ ჰხჷსრატი დივიზია იამოლუპ 18.000-ჳჷკ აუაა. ეიჰარაძაკ ხჷფხდაძარალა აზჰარაქუა ზზჷყალაზ არტილლერიატი ბჯარ არღულუარალოლუპ, ააიგუა იხჷსუა არტილლერია ჰია იზჷშთოლუ ინარკნჷ ადივიზიატიი აყნჷნძა, ნას აპულემიოლტტი მცა არღულუარეი, აღეკ ჰია იკშშო აროლტა ამჩ რზჷრჰარეი, დაჩშაკალა იუჰიოზარ, ავზვოდ აყნჷ იყოლუ ახჷსცია რზჷრჰარეი რჷლა.

ახჷსრატი დივიზიაქუა ახჷსრატი კოლპუსქუა ირჷლოლუპ. ახჷსრატი კოლპუს იალოლუპ ხ-ხჷსრატი დივიზიაკ, ზნჷზჷნლა იყალალოლიტ ჳ-ხჷსრატი დივიზიაკ იანეილოლუგდჷ.

აბას ალა, არ ყაფშტი ატიპტი ხჷსრატი კოლპუს დაარა უაკ დააზჷრხუკშშა არრატი ხუთანჷ იყოლუპ: უი იამოლუპ 60.000-ჳჷკ აიბაშცია, იაქუნაგოლუ არტილლერიატი, ატანკტი უბას იწაგდგდჷ აბჯარლა ეიქუშიანჷ მაწუგას იყოლუ ზეგდ ამანჷ, უბას ავტოტრანსპორტგდჷ.

კაპიტალისტტი ჰიჷნთქარრაქუაკ რყნჷტიი არ, უაკიტიი რხჷსრატი კოლპუსქუა რჷმცა ლშშარა მჩჷს იამოლუ აილკაარაზჷ, ნასგდჷ ჰარა ჰხჷსრატი კოლპუს იადკჷლანჷ აჰშჷრფშშრაზჷ წაყა იააზგოიტ, სარა სჷდწალა ჰასპეციალისტცია იყარწაზ აბრი ეიფშშ რასჩოტქუაკ.

ორგანიზაციატი სტრუკტურალა ჰარა ჰხჷსრატი კოლპუს ეიჰა იახდაზააიგუოლუ აყნჷტი იზგოიტ იააიდკჷლანჷ აჰშჷრფშშრაზჷ გერმანიატიიი ფრანციატიიი აკოლპუსქუა.

ფრანცია არტილლერია ხვსრატი კორპუსკ (6-დივიზიაკ ზლოუ) ზნკტიი აზალპ იაუნაჟუეიტ 6373 კგ.; იარა უბრი ეიფშთწიყდა აილაზაარა ზმოუ გერმანიატიი ახსრატი კორპუს — 6.078 კგ. არ ყაფშ ახსრატი კორპუს არტილლერია ზნკტიი აზალპ ალა იოუნაჟუეიტ 7.136 კგ. (ანაპეინყდარაქუა).

აბასალა, ჰარა ჰხსრატი კორპუს არტილლერია აზალპ-მცა გერმანიატიი ფრანციატიი აკორპუსქუა რტიე აწკვს ეიჰაუპ.

ანაკს, ხსდ იაჰარბაზ ახსრატი კორპუსქუა მინუთკ ითდერყდო აბზარბზანხქუა ირკაპანუა: აფრანცკზტი კორპუს მინუთკალა ითნარყდოიტ 51.462 კგ; გერმანიატიი — 48.769 კგ. ჰარა ჰხსრატი კორპუს მინუთკალა იოუნაშთუეიტ 66.605 კგ. ამეტალლ (ანაპეინყდარაქუა).

არტილლერია ანაკს, აკორპუს იამოუპ აშიაქდ, აპულემიოტ, ამინამიოტ, აგრანატომიოტ უჰია იწაგდ აბჯარქუა. აბას აკორპუს იამოუ აბჯარქუა ზეგდ რკლა მინუთკ იარა ითნაჟუა ამეტალლ აკაპან ეიჰაგდე იშთწუეიტ.

არტილლერიატი ამცა მინუთკ ითნაჟუა აბზარბზანხე იაკაპანუა იაცწაზარ ამინა, აშიაქდტი გრანატ, ახე უსყან იჰაუეიტ მინუთტი ზალპკ აზეიფშთ კაპან:

ფრანცზტიი აკორპუს . . . . . 60.981 კგ.,
გერმანიატიი აკორპუს . . . . . 59.509 კგ.,
ჰარა ჰხსრატიი აკორპუსგდე . . . 78.932 კგ.
(ანაპეინყდარაქუა).

აბართ აჰთრფშთგაქუა იხლაჰდრბო ალა, ჰარა ჰხსრატი კორპუს, უს ანაკუხა, აუსუკტინხაკტი არ ყაფშგდე ზეგდე ირეწახთმ ეგდერთ აკაპიტალისტტი, აფაშთისტტი ტიეკლაქუა რრქუა მცამჩე ლშთარალა, ურთ რაასთა აფეჟიარა ამოუპ აკუმზარ (ანაპეინყდარაქუა).

სარა იდერნე ისჰიომ — ურთგდე სემოუპ ახა, — იაპონიატიი, პოლდშთატიი ეგდერთ ატიეკლაქუა რყნკტიი არქუა რემცა მჩე ზეიფშთროუ ატიე, იზბან აკუზარ, ურთ რერქუა რდივიზიაქუა, რკორპუსქუა ორგანიზაციალთეი ბჯარლთეი რეიბეთაშალა ამალახაზგდე გერმანიეი ფრანციეი რერქუა იუზრედკლომ.

აპარტია აცენტრ კომიტეტ, ჰაიჰაბერა, აკეზა სტალინ, აპარტია ზეგდე, აჟილარ ზეგდე იჰადერწოიტ, აბჯარლა აჩთეიბეთარაყნკი ჰარა ჰჰიენთქარრა ახდჩარამჩ აყნი ჰგულაცია აძიე ჰაიწამხაკუა ჰაყაზარცე — იშთჟებო ეიფშთ, ჰარგდე აძიე ჰიწახანე ჰაყამ, ჰიწახარც აზინგდე ჰამამ (ანაპეინყდარაქუა).

ჩთელატიი არ ყაფშააგდე ეგდერთ არ ხკქუა რეიფშთ ხეფხდაძარალა რეზჰაიტ. ჩთელატიი არ რეზჰაიტ 52% რკლა. ჩთელატიი არ ტეხნიკალა რეიბეთარა აბასალა იაზჰაუან:

ნაპკლატიი აპულემიოტქუა . . . 30% რკლა,
ასტანკტი პულემიოტქუა . . . . 21% რკლა,
აზენიტტი კომპლექსტიქუა . . . 31% რკლა,
არტილლერიატი . . . . . 43% რკლა.

ართ რნაკს, იყაწოუპ ჰკდალა აზენიტტი არტილლერიატი ჩთელა არ, ღუღუალა დარა აჰაირახდტი იხეზკ, აკავალერიატი დივიზიაქუა რტანკტი პოლკქუა ირღუღუოუპ 30% რკლა, ნასგდე დარა ირეთოუპ ჰკდატი ავტო-კუალძტი რ-ხუთაქუა.

აბართ იხადარაქუოუ როუპ ეგდერთ ჰარა ჰკავალერია ყაფშ რეიბაშრატი, რღეკტი მჩე აშთეხრაჰთე აკრეზწაზკძონე იყაწაქუოუ რედაგდე.

ავტო-კუალძტი-ტანკტი ეიბაშცია აოტჩოტ ზზეყაჰწო აამთაზე რეზჰაიტ აბასალა: აუააფსჷრატი ხეფხდაძარა ეილაზაარა იაზჰაიტ 152½% რჷლა. ატანკტი ხუთაქუა, ნასგდე ატანკტი არ ეიდკჷლაქუა *(соединения)* რტაკტიკატი-ეიბაშრატი უსნაგძატიქუა იშთრჷქუნაგოზ ალა ზჷნძაკ არეორგანიზაცია რეზუუპ. ატანკტი ორგანიზმქუა რეზჰარა ნაძოიტ 180% რყჷნძა. ხეფხდაძარალა ატანკტი პარკ იაზჰაიტ 191% რჷლა. აკუალძტი მაშჷნაქუა რხეფხდაძარა იაზჰაიტ 7½-ნტიჷ.

იარა უბრი ინავარგჷლანჷ ატანკტი არ რმატერიალტი ხუთაქუა რჰთრჷცუპ. იყაწოუპ ატანკ ტიპ ჰთრჷცქუა, ნასგდე აჟიჷტი ტანკქუა — ურთ აკუალძტი ხდჩაგა ირეთოუი, ჰჷდალა იზლთეიბჷთაქუოუი ეიჰა რეროყუღუარაზჷ ირჰთრჷცნჷ, ეიღდნჷ იყაწოუპ. ღუღუალაწყდა აჩთაფსახჷიტ ატანკტი არ აბჯარლა რეიბჷთარა აუს, ეიჰარაძაკგდე ურთ არტილლერიალა რეიბჷთარა.

5 შთრქუსა უაჟიჷ აფხდა ურთ ზეიფშთრაზი იახდატიი ამშთ აზჷ ატანკტი არ ამცაბზტი ლშთარა დუ ირეთოუი ეიდკჷლანჷ ურეხუაფშთრ იზეიფშთროუ აგუათარაზჷ იშისჷრბოიტ აბართ რეიფშთ ადჷრრაქუა:

1934 შთრქუსაზჷ ატანკქუეი ავტო-კუალძტი მაშჷნაქუეი რაბჯარ ხკქუა ზეგდე რზალპ 100 ჰია იუგოზარ, 1939 შთრქუსაზჷ ზალპკ 393 პროცენტ ყანაწოიტ, მამზარგდე ჰარა ჰტანკტი არ რემცაბზტი ზალპ ამჩხარა 1934 შთრქუსაზჷ აასთა ფშჷნტი ეგდაგემხო იაზჰაიტ.

ანაჯსგდე, 1934 შთრქუსაზჷ ჰარა ჰტანკტი პარკ ზეგდე ამცაბზტი ლშთარა მინუთკ ალა 100

პროცენტკ ირაყარაზთგდე, 1939 შთრქუსაზჷ არი ალშთარა იაზჰაიტ 334 პროცენტ რყჷნძა, დაჩთაკალა იაჰჰიოზარ, ხჷნტიი ბჟთაკთი იაზჰაიტ.

არტილლერია. ჰარა ჰარ არტილლერიალა რეიბჷთარა ჰჷდალაწყდა ახშთრჷ ზჷშთრა ღუღუა ამან. იარა აბრი აუსურაჰთრგდე იყაწოუ მაჰჷმ, იციგდამ.

ატანკქუა რეიხსრა იაზკჷუ არტილლერიეი აიიგუა ახსრა იაზკჷუ არტილლერიეი ნალამწაკუა, აბრი აპერიოდ ალა არტილლერია ლასჷ 34 პროცენტ რჷლა იაზჰაიტ.

აბჟარატი არტილლერია იაზჰაიტ 26 პროცენტ რყჷნძა.

არტილლერია ხდამთა იაზჰაიტ 85 პროცენტ რჷლა.

წიჯანწიჷყა იხსუა არტილლერია *(зенитная)* იაზჰაიტ 169 პროცენტ რჷლა.

იშთახუთოუ ეიფშთ ირჰთრიამჷზ, ატანკქუა რეიხსრა იაზკჷუ არტილლერიეი ატანკტი არტილლერიეი ჰაზნუ აამთაზჷ არტილლერია ეგდჷრთ ახკქუა რეიჰა ინეიჰანგდე იაზჰაიტ. იაარკდაჰთრნჷ ისჰოიტ, ატანკქუა რეიხსრა იაზკჷუი ატანკტიი არტილლერიაქუეი რჷლა არ ყაფშ ინაგძაძანჷ ეიბჷთოუპ, ნასგდე ზეიღდათამ აბჯარლა ეიბჷთოუპ.

ფჷხდა ჰარა იჰამამჷზტ,— მამზარგდე შთამახამზარ იჰამამჷზტ ჰია უჰიარ ეიჰა იიაშთოუპ,— აიიგუა იკშთო არტილლერია ჰია იზშთოუ. ჰაზნუ აამთაზჷ არი არტილლერიატი ხკჷ (ამინომიოტტი, აბომბომიოტტი) კჷრძა ზწაბკთუა ჰარა იყაჰწეიტ. ნასგდე უი ალა ჰარ რეიბჷთარაზჷ ხეფხდაძარალა ზაყა ჰთახჷუ ხათალაგდე იბზიოუ ჰამოუპ.

ბჟარლა აიბეთარაზე ჭოჭც იალაგალაზ რეფშო, ინაგძაძანე მოდერნიზაცია ზეზუზ ფეხძატიიქუაგძე არტილლერიალა არ რეიქურშიარა ახეფხძაძარა აზჰარა ინავარგელანე არტილლერიატი სისტემაქუა იდერჭოიოზ ხათაბზიარალაგძე იაზჰაუან.

არი ანაჯს, არტილლერიატი ხუთაქუა რჭოე აბზარბზანქუეი აგაუბიცაქუეი ხეფხძაძარალა რეიზეყაზაარა ზენძაკ იფსახეუპ. ჰაზნუ აამთაზე გაუბიზაცია 80 პროცენტ რყენძა იშოაზჰაზ ატიე მაცარა უჰიარგძე აზხოუპ. არი იაანაგო, ჰარა ჰარტილლერია ეიჰა ალშოარა ამანე იყალოეიტ აუპ, იზბან აკუზარ, იარა აკშოარა აკრძა იაზჰაიტ, ეიღძხოეიტ.

აკრ იაზჰაიტ ჰარა ჰარტილლერია ახკქუა ზეგძგძე ინარხარანე რხესრა. უბას, იაჰჰიაპ: არტილლერია ხძამთა არტილლერია ახკქუა აკჯი-აკჯი ეიფშოემ რზე, ხარა ახესრა 50 ინდრკნე 75 პროცენტ რყენძა იაზჰაიტ:

არტილლერიატი სისტემაქუა ზეგძგძე, ზეგძ რეიჰაგძე ატანკქუა რეიხსგაქუეი ატანკტი ბზარბზანქუეი ეიჰა ირლასნე იხესუა იყალოეიტ. ურთ ფეხძა აასთა ჯენტი ინეიჰანე ირლასნე იხესუეიტ.

აბზარბზანხქუა რკაპან იაზჰაიტ, ნასგძე ურთ რემჩგძე იაზჰაიტ.

აღა ხიმიალა აქულარა იყაიწო აჩოაცეხძჩარა იაზკეუ ალა აქულარა იყაიწო იარა უბასწეყძა ხიმიალა ასრა ზეხუთოუ არ ყაფშ იამოუ პროტივოხიმიატი ჰია იზეშთოუ არგძე რეიჭოკაამაჭოე რჩოერეფსახეიტ, ხეფხძაძარალაგძე რაყარა ჯენტი ირეზჰაიტ.

ახიმიატი ქულარა ახაცეხძჩაგას იყოუ, უაყეე ჰაზნუ აამთაზე იჰამოუი, ხუშოექუსა უაყეე აფხძა იჰამაზი ხათა ბზიახარალაგძე, ხეფხძაძარალაგძე ზენძაკ იეიფშონე იყაძამ.

ზეგძე რაფხძაძაგძე ეიღეტონე იყაწოუპ უციაუჟე იხჯამი აფსეფ ლაგა-ჯაგაგა რეხძჩაგა მათიახუქუა, ახეხძჩაგატი მათიახუქუა ხეფხძაძარალა ირეგეგკუა იყაწოუპ. ურთ აბოეც ჰაუალა ახიმიატი ქულარაქუა რყენტი დრეხძჩოიტ. იარა უბასგძე იჰამოუპ აჩოქუა რეხძჩარაზი ამალმათია ფხასთამხარაზი რეხძჩაგაქუა.

ათეფ მეხანიკალოეი ტეხნიკალოეი დეგაზაცია აზურაზე იათახქუოუ ამათიახუქუა ხათა ბზიარალა ეიღეტიუპ, ხეფხძაძარალაგძე აკრ ეიღეტიუპ. იარა აბრი იაზკნე ამაშენა ჭედაქუა რეყაწარაზე აუს დუ უუპ.

ჯ-აჟია ზაწიეკ—აიმადარა *(связи)* არ ზთაგელოუ ატიე აზე. არი აკრძა ზწაზკოუა აკე აუპ. ართ ათენჩრა აამთა აან, ეიჰარაძაკგძე აიბაშრა აან, არ რუპრავლენიეი ანაპხგარა რზეყაზწო რუსურა ზეგძე უასხრს იამოუ აიმადარატი არ როუპ.

აიმადარა არ ირეზჰაიტ 37 პროცენტ რელა. ურთ ირეზჰაიტ აიმადარა არ უაჟიტიი ატეხნიკა ალა აკრ რეიბეთარალა.

იყაწოუპ არადიო-სტანცია, ზუსურა რადიუს ეიჰა ინართბაან იყოუ, იზეჯუა აპპარატქუა რელა ეიქურშიოუ.

ირლასნე აუს ზუა ატელეგრაფტი აპპარატურა 200 პროცენტ რელა იაზჰაიტ. ინარხარანე აუსურა ზელშოო ატელეფონტი აპპარატურა შაქურგელოუპ (იყაწოუპ).

აიმადარა იაზკეუ არ ეიჰა ილასნე ეითაწუა იყალოეიტ.

აიმადარა იაზკეუ არ შოამახამზარ ინაგძანე მოტორიზაცია რეზუუპ.

აბრი ზეგდე, უბას იმაჭმკუა დწანე იქუდღრგელტ აბრი არ ხკე ხღფხდაძარალა აზრჰარეი, ხათა ბზიარალა აიღდტირეი.

ხაზ-ჭდალაწიყდა იქუგელოუპ, ჰარა ჰტიელა აჰაირახდ ალა იაქულარ, უი აყნეტი აკტივლა ახღხდჩარა უს. იაჰწღსჭზ აპერიოდ აან აბრი აუს აკრძა ახშთკე ზეშთრა ამანე იყან. ახა ეგდა უს აკუზარგდე იმძაკუა იჰიატიოუპ, იყაწატინე იყაზ ზეგდეწიყდა მაკდანა იშთკყაჰამწაც ჰარა. ახა უეიზგდე უაჟიე ჰაზნუ აამთაზე, ჰარა ჰტიელაჭთე ახრა ზმოუ აცენტრქუა აჰაირ აყნეტი ახდ ალა რეხდჩარაზე აუსქუა ღუღუალა ეიღდნე იყოუპ.

ზაყა აუს დუ უნე იყოუ აილკაარაზე იაზხოუპ წიჳანწიეყა იხესუა არტილლერია ახეფხდაძარა ზაყა იაზჰაზ ატიე მაცარა ჰჰიარ. წიჳანწიეყა იხესუა არტილლერია იაზჰაიტ 288,3 პროცენტ რელა.

ეიღდხთეიტ წიჳანწიეყა იხესუა არტილლერია ახათა ბზიარაგდე. უბას, წიჳანწიეყა იხესუა არტილლერია, ხეხდ აჳადა იახდენძა ზხალო ათუან იამოუ ჰია იზეშთოუ 60 პროცენტ რელა იაზჰაიტ (რნაპქუა ეინერყდოიტ).

დაარა აკერ ზწაბკთუა აჰიენთქარრატი ცენტრქუეი აქალაქდქუეი ხეხდენტი, აჰაირ აყნეტი აქულარა რაციეხდჩარა უს, იშთყიდერუა ეიფშთ, იშაქურგელოუპ წიჳანწიეყა იხესუა არტილლერიეი ავიაციატი ისტრებიტელდქუეი რუსურა აიჭთრცაარალა. აბართ აუს რეიცზურა აიჭთკააშა აიღდტირა ინავარგელანე აისტრებიტელდტი ავიაცია აზჰარა იაჭთნ. უი იაზზჰაიტ 142,3 პროცენტ რელა.

სარა სალაციაყიომ აპასსივტი (იარა აყია მაცარა ზეფსოუზი უჰიარაუაზი!) ჰია იზეშთოუ, აჰაირ აყნეტი აქულარა აჩთაციეხდჩარა უს იაზკკუ, მამზარგდე ეიჰა ეიღდუპ, ეგიაშთოუპ, ახატითეფანტიი აგრაყთდანტი პვო ატიე, არი აუს აზე იჰიატინე იყოუ ჰიაზარ აქუნაგოიტ ახა, არი ატიე სალგოიტ აბრი აუს აჭთე აუსქუა შთჩთეიმ, უი ჰარა (აიბაშციია) ჰხარალა აკუმკუა ახატითეფანტიი ამაწზუციია ირხაროუ იახყდანე. აბრი აუს ღუღუალაწიყდა იკტიოუპ, ანახდ-არახდ ანაჳსრა ყამლაროუპ.

სარა ზენძაკგდე სალაციაყიომ არ რეჳნუწყატიი არრატი პვო ატიე. უი, ჰარა ჰარ იაზჰაშოუ ინექუნეყუანე იშთახუთოუ ეიფშთ აჭთიარა იაჭთუპ.

შიართ აყია შიასმერშერც, აიხამჳატი, აინჳნერტი, აპროჟთეკტორტი, ავტო-ტრანსპორტტი, უბას ეგდერთგდე არქუა ირეიუოუ აცხერაატი არ რტიე ბჟასჭჟუეიტ იმჰიაკუა. აბრი აამთალა ურთგდე, არ ზეგდე რეიფშთ დაარა რჩთერეფსახეიტ ხეფხდაძარალთეი, ეიჰარაძაკგდე ხათაბზიარალთეი.

1934 შთექუსაზე აასთა არრატი-ჰაირტი მჩქუა რხატი ეილაზაარალა ირეზჰაიტ 138 პროცენტ რელა, დაჩთაკალა იაჰჰიოზარ — რაყარა ჳენტიი ბჟთაკჩი ეგდაარეგემხო აყენძა ირეზჰაიტ (რნაპქუა ეინერყდოიტ).

აჰაირპლანტი პარკ ინეიზაკნე იაზჰაიტ 130% რელა, დაჩთაკალა იაჰჰიოზარ, აყარა ჳენტი ეიჰა აკერ ინეიჰანე იაზჰაიტ.

ზელშთარა იაზჰაზ აჰაირტი ფლოტ ამჩ ავიამოტორქუა ზაყა ჩთემჩ რემოუ ახდ იიაგანე 1934 შთექუსა იადუკელარ, უსყან იჰაუეიტ 7.900.000 ჩთემჩ რყენძა აზჰარა, მამზარგდე ხუშთექუსა უაჟიე აფხდა იყაზ აასთა უაჟიე 213 პრო-

ცენტ რეღა აზჰარა (რნაპქუა ეინერყდოიტ).

აჰაირტი ტლოტ ხეფხდაძარალა აზჰარა ინავარგლანე იარა ახათა იზთაგლოუ ალაგდე აჩთაფსახეიტ.

აბარ, ართ აჟიაქუა ზერწაბერგთუა ციტრა კდაჭთქუაკ:

	აზჰარა		
	ირეცენე აფერრა	ხეხდ იაბენძა ხალო	ხარა აფერრა
აისტრებიტელდქუა	56,5%	21,5%	—
აბომბარდიროვშჩიკქუა (ააიგუა იფერუა) . .	88%	83%	50%
აბომბარდიროვშჩიკქუა (ხარა იფერუა) . .	70%	77%	61%
აფშთხურატიიქუეი აშტურმოვიკქუეი . .	67%	23%	45%

აბრი ააშთალა არრატი-ჰაირტი ტლოტ აჳნუწყა ავიაცია აკთი-აკთი ეიფშთმ აბკქუა რეიზეყაბააშა აჩთაფსახეიტ; არი დაარა აკრაწანაკთუა იყოუპ.

აბომბაქუა კაზეჟუა აჰაირპლან ხდამთაქუა რავიაცია 10,6 პროცენტ რყნეტი იაზჰაიტ 20,6 პროცენტ რყნძა — იაზჰაიტ აყარა ეენტი.

აბომბაქუა კაზეჟუა აჰაირპლან ლასქუა, აშთტურმოვიკქუა, აფშთხურატიქუა რ-ავიაცია იაგხთეიტ 50,2% რყნეტი 26 პროცენტ რყნძა — იაგხთეიტ აყარა ეენტი.

აისტრებიტელდტი ავიაცია იაზჰაიტ 12,3 პროცენტ რყნეტი 30 პროცენტ რყნძა — აყარა ეენტიი ბეთაკთი იაზჰაიტ.

აბასალა, ავიაცია აბკქუა ხეფხდაძარალა რეიზეყაბააშა აჩთაფსახეიტ აბომბაქუა კაზეჟუეი

აისტრებიტელდქუეი რაყარა ეენტი ინარეიჰანე რზერჰარალა.

არი იაანაგოიტ, ჰარა ჰავიაცია იწაგდგდე ინეიჰანე ალშთარა დუ ამანე იშთეყალაზ, იარა უბრი იშთნაქუნაგახო ეიფშთ აკშთარა მჩგდე იშთაზჰაზ

1934 შთქუსაზ ჰარა ჰ-ჰაირტი ტლოტ ზნეკტიი აფერრაზ 2.000 ტონნ ავია-ბომბაქუა შთნახთუა იყაზთგდე, უაჟიე ჰაზნუ აამთაზ უი იშთნახთუეიტ 208 პროცენტ რეღა ინეიჰანე. დაჩთაკალა იაჰჰოზარ — ზნეკტიი აბომბატიი აზალპ ყაწარა იზაყარაზ აასთა ხენტი იაზჰაიტ. აბრი ამეტალლ რაციაძა, ახარა ანაგა-ააგარა ზელშთონე იყოუ, აშთოურა ათაგალარა იატოუ აიდეიაქუა ზბე ითაგეჟუა ითოუ აგრესსორცია, ურთ რბე თყდანე ასოვეტქუა რადგდელ იანაჟილო, უსყან არი ურთ რზე იციგდამ ირთენჩგატი ხარფნე იყალაშთტ (დედრაწას რნაპქუა ეინერყდოიტ).

იარა აბრი ინავარგლანე იაზჰაიტ ჰარა ჰარრატი-ჰაირტი ტლოტ აპულეიმიოტტი ზალპ ალშთარა. 1934 შთქუსაზ ავიაციატი პულემიოტქუა ზეგდე სეკუნდკ ალა ზაყანტი იხესუაზ 100 პროცენტკ ჰია იუგოზარ, 1939 შთქუსაზ ურთ ირელშთოიტ 300 პროცენტ რეღა ინეიჰანე იხესერც.

სარა იზდერუეიტ პროცენტლა აკუმკუა აუავვ იზლთეილეიკაარატოე იყოუ ალა, აცცაკრალა აკუზ, ხეხდ იახდენძახალო აკუზ, ინახარანე იახდენძა ზეფერუა აკუზ ჰარა ჰ-ჰაირპლანქუა ირელშთო, ურთ ზეიფშთროუ რდერრაც შთერთახეუ აჳეზცია. იარა აბრი ირთახეუ ნასეგძარაზ სარა ისჰოიტ, ჰარა ჰარრატი აეროდრომქუა რჭთე აისტრებიტელდქუა რედაგდე აბომბა კაზეჟუა

ჰაირპლანქუაგდაე საათკალა 500 კილომეტრ აკრ ინეიჰანდ იფრუა იმაჰქმკუა უშორექუშიო (დედრაწას რნაპქუა ეინერყდოიტ. აბჟქუა გოიტ: „ურა! ნაგძარა იქუზააიტ აკზა სტალინ“, „ნაგძარა იქუზააიტ აკზა ვოროშილოვ“! „ნაგძარა აქუზააიტ ავიაცია ყაფშ! ურა!“ აზალაჰჯ იტიოუ ზეგდე გდლანდ ოვაცია იზყარწოიტ აჟილარქუა რვოჟჯდ, აკზა სტალინ), აკადა იფრნდ იახდნძახალო აკუზარ—14—15 ნზჩქ მეტრ ინარეიჰანგდე (რნაპქუა ეინერყდოიტ); ჰარა ჰ-ჰაირპლანქუა ზაყა იხარანდ იფრუა ატიდ აკუზარ, უი აუს აყნდწიყდა ზეგდ რეიჰა ეიღდნდ იაადრეფშჯიტ ჰგუ ითემწიო, ასოვეტ ჰიდნთქარრა აქჯრხაწა ვალერიი ჩკალოვ, ასოვეტ ჰიდნთქარრა აქჯრხაცია აკზცია გრომოვ, ბაიდუკოვ, იუმაშევ, ბელიაკოვ, დანილინ, კოკკინაკი, ზეფსთაზაარა იალწდბრიანდინსკიი, ჰლიოტჩიცაცია ზამანაქუა, ასოვეტ ჰიდნთქარრა აქჯრხაცია აკზცია: გრიზოდუბოვა, ოსიპენკო, რასკოვა (რნაპქუა ეინერყდოიტ).

შიართ ზეგდე იყიდრუეიტ ურთ, ნასგდე ეგდერთ აქჯრხაცია ირაციაკძანდ, ჰარა ჰ-სტალინტი ხდემცბაქუა, ჰარა ჰავიაცია იალოუ აუს ბზია დუქუა ყიპაკდ რტიდ აუს აჰჯ ჰაყილარი ადუნეი ზეგდე იშჯდდრბაშჯა. (აკრაამთა რნაპქუა ეინერყდოიტ).

აკზცია, სარა აკგდე სემჰიაძეიტ აუსუციეი ანხაციეი რერრატი-მშჯნ ტლოტ ხდძრგაგა აზე. უიაზე აკგდე ზესემჰიაზ, უი უაყიდ ხაზე იალხეუ მჩნდ, ხაზ ყილარ რკომისსარიატ ანაპაწაყა აუს აუა იახდეყოუ მაცარაზე აკუძამ, უი ატიდ ზესემჰიაზ, ირეიჰაძოუ ასოვეტ ასესსიაჰჯ

აკზა მოლოტოვ აყია იიჰიაზი, ეგდერთ აისტოჩნიკქუეი რყნეტი იყიდრუეიტ, აპარტიეი აიჰაბერეი არატი-მშჯნტიი აოკეანტიი ტლოტ მჩდ დუძძა ზმოუ არგელარა შჯრძბზ, იმანშიალაწიყდანგდე არგელარა იშჯაჰჯუ, იარა უბასგდე უი აზე ეგდზესემჰიაზ ეგდერთ, აკზცია არატი-მშჯნტი ტლოტ ატიდ რჰიარახდ იახდეყოუ აზე აუპ.

სარა საყია აბრი სეზჰჯუ არაზდელ სალგარაცდ, აბრა იასერბარც სთახეუპ სპრავკაკ ჰარა ჰარ მოტოროიზაცია რზურა არლულუარა ატიდ შიასჰიარც.

1934 შჯქუსა აახესტიი აპერიოდ ალა არ ზეგდე რჰჯე ამოტოროიზაცია იაზჰაიტ 260 პროცენტ. აბას აუპ არი აზჰარა შჯყოუ: აუსუციეი ანხაციეი რერ ყაფშ ეიუოუ კრასნოარმეეცკ 1934 შჯქუსაზე აბყარან იქუშიოიტ 7,74 ჩჯმჩ, 1939 შჯქუსაზე კრასნოარმეეცკ იქუშიოიტ 13 ჩჯმჩ, არი იაჰნათოიტ 167 პროცენტ აზჰარა (აკრაამთა რნაპქუა ეინერყდოიტ). აბას აზჰარა ეყოუპ, იარა არ რაყარა ეენტი ინარეიჰანგდე იანაზჰა აამთაზე.

ახათატიდ ეილაზაარა

აკზცია, სარა იშიასჰეიტ იაჰხესეზ აწეხუტიანტიი 5 შჯქუსა აენუწყალა აორგანიზაციაჰჯე, არ ყაფშ აბჯარლა ტეხნიკალა აიქურშიარაჰჯე იყალაზ აითაკრაქუა ზეიფშჯროუ. ჰარა ჰარ ბენძა დაჩჯაკალა იყალჯეიტ ხეფხდაძარალა ეიფშჯ ეიჰარაკგდე ხათაბზიარალა.

სარა ისემჰიაძეიტ ჰარ რჰჯე მჩდ წაბერგეწიყდას იყოუ აუსუციეი-ანხაციეი რერ ყაფშ არატი ლშჯარა დუძძა იამოუ ჰიააქუბწონდ

იყოუ აუაა რჭძბახუ, აბოეცცია, აკომანდირცია, აკომისსარცია, აპოლიტმაწუცია, ანაჩალჲნიკცია, აინჯნჭრცია, ატეხნიკცია, არრატი ჰაქჲჲმცია ახოზიაისტვენნიკცია უჰია, აჟიაკალა არ რჭჲჲ ამაწ ბუა აუაკჲ იძბახუ.

აუაა ამამკუა ატეხნიკა ფსუპ. ატიჲ ბზიანჲ იზდჭრუა, იზწახჲოუ რნაპაჭჲჲ ატეხნიკა — მჭჩ დუძძოუპ.

აკადრ როუპ ზეგჲ ზჭლშჲო. უი ჰიარაკ ათახნჲ იყამ. უბრი აყნჭტიგჲჲ აუპ აპარტია ცკ-ი, აიჰაბჭრეი დაარაძა რჭხშჲჭკ ზაზჭრჭშთუაზ იარა უაჟიგჲჲ იზაზჭრჭშთუა, აიბაშრა ატიჲ ზდჭრუა, აიბაშრა უს აუალ დუ შჲრჭდნაწო ნაგძაწიყჲან იზდჭრუა, ზჭფსადგჲჲლში, ლენინი-სტალინი რუს დუძძეი ჰიააკ ამამკუა ბზია იზბო ასოვეტტი კადრ რაციაუნჲ რაზჭყაწარა. დაარაძა ახშჲჭკ ზჭშთრა ამოუპ ჰკადრქუა რზჭრჰარა, ნასგჲჲ პოლიტიკალშეი აიბაშრატი სპეციალტი წარეი რჭლა იბზიანჲ რაზჭყაწარა. ჰარა აკადრქუა ჰამოუპ ჩჭფხჲაძარალა ზაყაუჲ ათახჭუ, ნასგჲჲ იახჲჲნძახუთოუ ახათაბზიარა რჭგჭმკუა. ურთ იააფჭმწიაძაკუა ზეგჲჲ რჭლაგჲჲ ჰტიჭლშეი ჰარი ირჭცრჭჰაუეიტ. ხჲჲძჰიალა უბართ რეიფშჲ იყოუ აუააი, უბართ რეიფშჲ იყოუ აკადრქუეი როუპ ჰარა ჰარ ყაფშ ზეიღჲაყამ რნჲ იყაზწო, იარა აიჰშკააარალა, აბჯარლა აიბჭთარალა, აიბაშრა უს აზჭყაწარალა, ზეიფშჲჭყაძამ აგუამჩ ამაზაარალა, პოლიტიკალშეი მორალჲლშეი აკჭრ ზჭლშჲაძო, ეიწახარა ზჭქუძამ აკუნჲ ჰარ ყაფშ ყაწო.

ჩჰიჭნთქარრეი, არრატი ბირაყჲი ზჭფსახჭზ აუაა ფხამშაქუა რყნჭტი არ ყაფშ არჭცქჲჲარა აამთაზ, აფაშჲისტტიი უბას ეგჲჲრთგჲჲ აიმპერიალისტტი აგრესსორცია ადუნეი ზეგჲაჰშჲ

ირაჰარატიჭ იჰიჰიოთ, არრატი კადრქუა კუალაჩჲეიტ, უბრი აყნჭტი არ ყაფშ ამჩ ლშჲარა იაგჩჲეიტ ჰია უბას ეგჲჲრთგჲჲ.

აჟჭზა სტალინ იკკაძაწიყჲა იააირფშჲიტ ჰაღაცია აბრი ეიფშჲ რჭჰიჰიარაქუა ზჩჭლჰჲიააუა დაცს იამოუ. ჰარა, იქიჭმბოი, იბზიამკუა იყაჰწოიტ ჰარ რჭჟნუწყანტი რდაც იანკნჭ იახჲჲნწააყიო, ატიჭმტიჭლატი რაბვედკაქუა იაარჭშთჭზ აგენტურეი ალაბუტჩიკციეი. აფაშჲისტტი აპატჭნციეი ურთ რპრიკაბჩიკციეი რგუ იაამჭხუარჭზი აჩარჰიაცია ფხამშაქუა ტუხაჩევსკიააი, ეგოროვააი, ორლოვააი უბას ეგჲჲრთგჲჲ ათიიცია ქჲაფჭრქუა ჰარა ჰრიადქუა რჰჲჭ იაანხანჭ ჰარი ჰტიჭლშეი რჭთირა იაჰჲჭზარ. უი, ჰიარას იათახჭუზეი, აუს ეიქუაწია, აუს ეიწაყუაყუა იაჰჲჭუ ადუნეიზგჲჲტიი აიბაშრა ეიჰჲჭკააჭცია რზჭ ზჭნძა იმანშიალან, ატიჭმ-რჭ რჰჲჭ იზჭქუგულშჲაბ რხატიჭ აგენტურა რჭმაზარ, აღჲჲჩ აჭნჭ აჭნალარა იზჭმანშიალახოიტ, აჭნჭ აჭნუწყა აში იბააბჭრტუა აჭჭზცია იმაბარ.

არ ყაფშ კუალოუპ ჰია უბას იწაგჲჲ აფაშჲისტტი ჭჭცია აინსინუაციაქუა იყარწო უაჭჭ იწშჲჭკ აბიმჭშთჭრგჲჲ ყალონ, აფაშჲისტტი აგრესსორცია უბრიალა არეალტი ალკაა ღუღუაქუა ყარჭმწარ.

სარა სჭბჰჲჭუ უბართ რეიფშჲ იყოუ აპატჭნცია როუპ, არ ყაფშ კუალახჲეიტ ჰია რჭჭზცია რყნჭტი ადჭრრაქუა იროუპბ ალა, ეიჰარაკგჲჲ ჰარ რჰჲჭ იაარჭშთჭზ რაგენტურა ანრჭციოთახა, ჰასაბ რბაბჭმუციაკუა დარა რგუ იშჲაანაგაბ ალა „ირბეიღჲნჭ იყალაბ აუს ბხჭ იაბჭრხუარც“ იაქუბკჭზ ასოვეტი ჰიაა იახჭსნჭ, ტიჭმ მალლა, ბნაპჭ ბჭრფხარაცჭ, ბუს ეილატატაქუა რთჭფ

იქუზწარაცც იაქუზკზზ, ხასან აძ-თაჩზ ახჟ იდიზქულაზ როჯუპ.

არი აქულარა უს ინზყურგაზ იახზლჭჯიააზ ზეგჟზ ირდზრუეიტ.

ხჟძზ ზმოუ აზნამია ყაფშტი ხაზ იყოუ *(отдельная)* I-ტიი არმია იარა აბოეცწია, აკომანდირცია, აპოლიტმაწუცია რაბჯარ ალა, იაარმარიანზ ახაშიალახუ ზაურაცც ზთახხაზ რზბღაშჯშჯარა იანზრწეიტ, ჰარ ზეიფშჯრაზ, ასოვეტტი არ ზაყა იღულუაზ, იარა აკომანდატი აპოლიტიკატი კადრქუა ზეიფშჯრაზ აწაბზრგ იაშჯა ათაკ.

ჰაქუგულჯუა ჰაყოუპ, არი აპრედმეტტი უროკ გუართაპ ჰია ზჭლა ფსზციგჟაქუა ჰაწ-ჰაწო ასოვეტტი ჰიზნთქარრა იახუაფშჯქუო, არ ყაფშ კუადახჯეიტ ჰია ზგუ იაანაგაქუო, არჰირატი ავანტიურაზ ასოვეტტი დგჟგლ აგარა მარიოუპ ჰია ალეგენდა ირჰიო ახაწარა ზგუ აზცაქუო.

ხასანტიი აპრედმეტტი უროკქუა მაჭციაზარ, ჰარ ყაფშ ესმინუთგჟზ იხჯიანზ იყოუპ ურთ რეიფშჯ აუროკქუა ეითაყანაწარაცც. ნასგჟზ უი აყალარა იაშთოუ ცქჟა ეიჰა აგურა ხჯეიწარატიზ, იბარატიზ (ანაპეინყჟარაქუა).

ჳენტი რაწკჳსგჟზ ინეიჰანზ არ ყაფშ იახჟრჳცჰწაზი, ნასგჟზ არრატი, აცხჳრააგატი ტეხნიკა დაარა იმარიამკუა იახჟყალაზი ინრჳცფჳჰიანზ იაზჰაიტ იაგჟჭჯახხჯეიტ არ აკომანდატიპოლიტიკატი აილაზაარეი ეგჟგრთ არრატი ეიჰაბჳრა ზეგჟ რეილაზაარეი.

იაჰხჳსზ ახუშჯქუსა რჳჳნუწყალა ხჳფხჟაძარალა ჰკადრ რზბჰაშა აბას იყოუპ:

ახჳსრა იაზკჳუ არ რჭჯზ, უი არ ირეიოუ არტილლერიატი ყუშჯაქუაგჟზ უბრა ინალაწანზ, აკომანდა-ნაჩალჟნიკტი ეილაზაარა იაზჰაიტ 118 პროცენტ.

ჩჯზლა იყოუ არ — 66 პროცენტ,

ავტო-ბრონე-ტანკტი არ — 154 პროცენტ,

არტილლერია, ეგჟგრთ აკადრქუა ხაზჳ ირჳზჰაიტ — 124,5 პროცენტ,

აინჭნჳრ-ტეხნიკატიი ამაწზუცია რეილაზაარეი უბრა ინალაწანზ აიბაშრატი ავიაცია შჯნუიბაკჯუ იაზჰაიტ — 148 პროცენტ, ალიოტჩიკცია ხაზჳ იალხნზ იაააგოზარ, ურთ რხჳფხჟაძარა იაზჰაიტ — 184 პროცენტ, ხაზჳ ავიაცია ანჭნჳრცია ირჳზჰაიტ — 801 პროცენტ.

აამთა თჳნჩ აან ჰიარას იათახჳუზეი, არ ყაფშ დაარა ინეიწჳხნზ ითბააძოუ შჯკოლანზ აუპ იშჯყოუ, უაყა ინეიფჳნკჳლანზ აწარა რწოიტ შინჳზჭჟჳჳლა ზხჳფხჟაძარა რაციოუ ზეიღჟაყამ ასოვეტტი უაა, იზჰჯუ რუს, რსპეციალჟნოსტ, აღა იაფჳრხშა აზყაზარა რნაპაჰჯჳ იახჟაარგო ანაჳსანგჟჳ, — აბოეც ინირკნზ აკომანდა რჳზთო იყჳნძაგჟჳ, — ირწოიტ უბასგჟჳ აპოლიტიკა, რდჳრრა ხადჳრთიააუეიტ, მარკსიზმ ლენინიზმ ატეორია რნაპაჰჯჳ იაარგოიტ.

მანშიალარალა აუს აუამა არი აუაა ნაძაქუა რშჯკოლა დუ? იაჰჰიარ ყალოიტ აკჳ — ურთ ირაციანზ, რჩჯადცალანგჟჳ აუს რუეიტ. აზჰარაქუა მაჭჳმკუა იყოუპ, ახა იარა უბასგჟჳ ეიჰაგჟჳ ირღუღუანზ ჩჯადცალარალა აუს ულატიუპ, ამანშიალარაქუა ეიჰაგჟჳ ირზჳრჰატიუპ, ურთ მაკჟანა იაზხოშ.

აბურჟჯუაზია ტიჳლაქუა ზეგჟგჟჳ რჭჯტიი არქუა რჭჯჳ, არ ირეიუაქუოუი, აფიცერცია სსამჳსაქუეი ხჳმფადა აპოლიტიკა უს ანაპალაკრა იაქუითჳრტიძოშ. უა აპოლიტიკაზჳ უამა იაქუდჳრშიოიტ. ჰარა ჰარ ღუღუოუპ პოლიტიკატი

ხდერრალლჯეი, პოლიტიკატი აკტივრალლჯეი, უბრი აყნჭტიგგჳ აუპ რკკა აკომანდატიიი უბას ეგგჳრთგგჳ აკადრჭუა იროუალნჭ იზრჭდუ — უთჭფ აჭჯჭ იუხუთანჭ უყაზაარაცჭ, უნაპაწაყა იყოუ ურზეიღგნჭ უათაბნჭ უყალარაცჭ, უუააჟილარი, ლენინი-სტალინი რუსი გუკალა ამაწ რზუურც უთაბჭზარ, ულენინეც ბოლგშჯევიკ იაშჯაწიყგანჭ უყალარაცჭ უთაბჭზარ იწა აწარა, ირაციაძანჭ იწალა, იააფჭმწიაძაკუა ფხგაყა უცალა, იწა უსპეციალგნოსტ უაჰა ათაბჭმკუა იბზიანჭ, უს ანაკუმხა უარა უნაპ იანუ აუს უზჭნაგძომ, უნაპაწაყა იყოუი უარეი შითჭმიაბოიტ, ზეგგ ირცკჭნგგჳ ხჭმფადა აპოლიტიკატი წარეი, აბოლგშჯევიკტი აკტივრეი უმაზააიტ, უბზიაზააიტ, ხჭმფადა უბზიაზააიტ, ზეიღგა დჭყამ ალა უსპეციალისტჭმზარგგჳ ასოციალისტტი ჰიჭნთქარრა იაუაკჭტიჭკუსოუ, იბზიანჭ აპოლიტიკა ზდერუა, ხუართარა ბლოუ უაკნჭ უყაზაროუპ. ართ აუს დწაქუა ინეიდკჭლან ესქჭნგგჳ პუნკტლაწიყგა არ ყაფშ ახატი ეილაზაარა ინარჭგძომ, ახა უსგგჳ რკკა აკადრქუა რწარაზი ურთ მარკსისტტი ლენინტი ააძარა რჭთარაზი აუს ღუღუა მკაფჭსუეიტ, იმკაფჭსუეიტ მანშიალარალაგგჳ.

არ ყაფშ რზე აკომანდირციეი უბას ეიფშჯმ ასპეციალისტციეი რაზჭყაწარაზე, დაჰჯაკალა იაჰჰიოზარ, სპეციალგნოსტს იყოუ ზეგგჳ რზე ჰჩიცერ ყაფშქუა რკორპუს კადრლა ახართიააარაზე ჰარა იჰამოუპ იციგგამკუა აუს ზუა აშჯკოლ ხჭფხგაძარაქუა.

ადგგჳლ იქუგგლან ეიბაშუა არრა წარა 63 შჯკოლქუა იჰამოუ რჰჯჭ აწარა რწოიტ ყია-ნჭზქჳჭლა ირაციაკნჭ ასოვეტტი ჰჯარა ზამანაქუა, ურთ ესჭშჯჭქუსა ჰარ ირჭრთოიტ იბზიან იაზჭყაწოუ, აპოლიტიკატი წარა ზმოუ,

ლენინი-სტალინი რპარტიაზე გუკალა იყოუ აკომანდირცია ალეიტენანტცია ჰჯარაცია ზქჳკჭლა.

ავიაციატი კადრქუა ხათიააუეიტ, ჰჭდალა აფჭრრეი აფჭრრატი-ტეხნიკჯეი რწარა იაზკჭუ 32 შჯკოლქუა ირჭლგო რჭლა. აბართ აშჯკოლქუა რახგ აპარტიეი აკომჰჯარი ირჭშთუეიტ ირეიღგუ რწეიცია, ხჭფხგაძარალა ჳბაყა ყიანჭზქჳქუა ინარეიჰანჭ, ურთ უაყა აწარა რწოიტ, ჰაფხგაყაზე ილიოტჩიკცია ყაფშციახოიტ, იშჯტურმანციახოიტ, ავიაციატი სპეციალისტციახოიტ. ეგგჳრთ არრატი შჯკოლქუა რჰჯჭ ეიფშჯ აბართ ავიაციატი შჯკოლქუა რჰჯგგჳ ირწოიტ იზხჭსუა ასპეციალტი პროგრამმა ანეკსან აზეიფშჯტი-პოლიტიკატი ციკლქუაგგჳ.

აშჯკოლქუა რჰჯჭ აწარა ზწო რკონტინგენტ ინეიზაკნჭ 5 შჯჭქუსა რჭკნუწყალა აბასალა ირჭზჰაიტ:

ადგგჳლ აჰჯჭ იქუგგლანჭ ეიბაშუა არრატი წარა შჯკოლქუა რჰჯჭ — 117,8 პროცენტ,

ხაზე არრა-პოლიტიკატი შჯკოლქუა რჰჯჭ აწარა ზწო რკონტინგენტ იაზჰაიტ — 273,3 პროცენტ,

აჰაირტი ფლოტ შჯკოლქუა რჰჯჭ აწარა ზწო რკონტინგენტ — 187 პროცენტ.

აკომანდატი ეილაზაარა რშჯკოლქუა არ ყაფშ იართოიტ იბზიან იაზჭყაწოუ აკომანდირცია, ეიჰარაკგგჳ არი ანჭყალა იხართიააუ აბჟარატი შჯკოლქუა ინაგძაწიყგანჭ ირჭლგახგოუი იხართიააუ აბჟარატი შჯკოლქუა ირჭლჭმგაცი აუაა ირეიუოუ 100 პროცენტკ რყჭნძა აშჯკოლქუა ირჭდჭრკჭლო იანალაგა უაყოჭ აშთახგტიი აშჯჭქუსქუა რაან.

არმია აბართ ოტჩიცერტი კადრქუა რნაკსანგგჳ, ხჭფხგაძარალაგგჳ ირაციანგგჳ იათახჭუპ აკო-

მანდირციეი, აკვალიფიკაცია ღულუა ზმოუ, აწარა დუ შჯკოლქუა ირჭლგახჟოუ ეიფშჯქუამ ასპეციალისტციაგჟჭ.

იარა უბრი იაზკნჭ რკკა იამოუპ 14 არრატი აკადემიაქუეი, აგრაყჯდანტი შჯკოლ ეიჰაბჭრაქუა რჰჯჭ არრატი ასპეციალტი ფაკულჟტეტქუა ნ-ეი. ურთ რჰჯჭ იააფჭმწიაძაკუა აწარა რწოიტ ჳაყია ნჭზქჟვჭ ინრეიჰანჭ აკომანდირცია, ანაჩალჟნიკცია, აპოლიტმაწუცია, აინჯნჭრცია, აჰაქჟჭმცია უბას ეგჟჭრთგჟჭ.

არი არ ესჭშჯჭუსა ირნათოიტ იბზიაძაწყაჟანჭ იაზჭყაწოუ, რეიჰარაჳკ ზეიღჟაყამ აწარა ზმოუ აკომანდირცია, აკომისსარცია აინჯნჭრცია ასპეციალჟნოსტ ხკქუა ზმოუ, აჰაქჟჭმცია, ხოზიაისტვენნიკცია უბას ეგჟჭრთგჟჭ.

უი ანაჳსანგჟჭ არრატი აკადემიაქუა რჰჯჭ იყოუპ ხულფაზჭლატიიი აზაოჩნიკრატიიი აკურსქუა. ართ აკურსქუა რჰჯჭ აკადემიაქუა რპროგრამმა იახჭსუეიტ აწარაგჟჭ რწოიტ ყიაბეი ბჟჯაკჯი ნჭზქჟვკ რყჭნძა აკომანდირციეი არ ანაჩალჟნიკრატი ეილაზაარეი.

ˊსარა აკგჟჭ სჭმჰიაძეიტ, აიწბჭრა კომანდატი ეილაზაარა აწარა ახჟჭრწო შჯქუსჭბჟჯაკტიიი, შჯქუსჭკტიიი ჰარრატი შჯკოლქუეი აკურსქუეი რზჭ. ართ რყნჭ არ ყაფშ ესჭშჯქუსა აწარა იალდჭრგოიტ კჭრ შინჭზქჟვჭ აუაა.

არრატი შჯკოლქუა არ რჭფსთაზაარაჰჯჭ დაარაძა შარდა რჭწარკჯუა იზამანანჭ აუპ იშჯყოუ. ურთ აშჯკოლქუა არ ყაფშ ირჭრთოიტ არრატი ორგანიზაცია შათას იამოუ, აკრასნოარმეეცცია რზჭ იაფხჟატიიუ ირზააიგუაძანჭ იყოუ ანაჩალჟნიკ, აამთა-თჭნჩ აან ეიფშჯ აიბაშრა აამთაზგჟჭ არიადტიი აბოეცცია რგურღჟარეი აიბაშრატიი ფსთაზაარეი რჭცეიჳჭზშჯო

აკომანდირ. აკომანდირ ეიწბაცია ზეიფშჯყამ ალა ეიბაშუან ხასან აძ-თაჩჭ არაიოტ აჰჯჭ, ურთ იჰარაკძანჭ ირკჭნ ჰარ ყაფშ არრატი ზნამია, ურთ იგუალაშიალაშჯტ იააპკჭზ ჰაღა (აგურქჟჰია რნაპქუა ეინჭრყჟოიტ, ადელეგატცია ზეგჟჭ გჭლოიტ. იშჯგჭლოუ ადოკლადჩიკ იქუნჭჰიოიტ. აბჭქუა გოიტ: „ნაგძარა აქუზააიტ არ ყაფშ!“ ჰია).

აზაპას აკადრქუა რზჭ. აამთა თჭნჩ აან არ კადრქუა იაგჟა ირაციაზარგჟჭ, ურთ აიბაშრა აამთა აანტიი არ ინაგძაწყაჟანჭ ირჭზხომ. უბრი აყნჭტი აუსურა დუწყაჟა ამჳაფგარა ათახნჭ იყოუპ, აზაპას აკომანდატი-პოლიტიკატიიი ანაჩალჟნიკრატიიი ეილაზაარა აკადრქუა რეიზგალარაზი იახჟჭნძათახჭუნძა რკვალიფიკაცია ჰარაკნჭ იყაზაარც აზი.

აიბაშრა აამთაზჭ არ ირჭზხაშჯა აკომანდატი ეილაზაარა რჭთარა აუს აკაპიტალისტტი ტიჭლაქუა რჰჯტიი არქუა ზეგჟ რზჭ, ზეგჟ რეიჰა იუადაჳუ უსნჭ იყოუპ. ჰარა ჰზჭ ართ აუადაჳრაქუა ზჭნძაგჟჭ იყამ. აკომანდატიიი ანაჩალჟნიკრატიიი ეილაზაარაქუა რჭლა არ რეიქურშიარეი, აიბაშრა აამთა აანგჟჭ ურთ რჭლა არ ირთახჭუ ახართიაარეი აბწაატიქუა რჰჯჭ, ზეგჟჭ ირცკნჭ იყოუ აუსქუა რთჭფ იქუაჰწახეიტ ჰარა.

არ ყაფშ რმატერიალტი-კულჟტურატი გზაზაშა

ჰარა ჰბოეცცია რმატერიალტი ბზაზარა იჰარაკნჭ იშთჭხჭუპ. აჭატი, აშიწატიჭ, აუადაქუა რჭლა რეიქურშიარა — აბართქუა ზეგი, აბართ ირეიფშჯნჭ იყოუ არ ყაფშ რჭბზაზარა იაწანაკჯუა აბწაატიქუა აკრჭბწაბკჯუა ბწაატიქუანჭ იყან ესჭშჯაგჟჭ, არინახჭსგჟჭ უს იყალოიტ. ურთ აზ-

წაატიჭუა რთეფ აჭუწარა ესემშთაგად იაჭთუპ აკომანდირციეი აკომისსარციეი, აპოლიტუსბუციეი.

არ ყაფშ რეიჭაბაცია რმატერიალტი ბზაზარა აკრძა აითაკრაჭუა აიუიტ იაჭხესეზ ახუშთქჭუსაჭუა რელა.

აკომანდირციეი, აკომისსარციეი, აპოლიტუსბუციეი, უბას ეგადრთ ახადარატი უსჭუა რემაწბუციეი ზეგად რუალატახუ იაზჭაიტ 286 პროცენტ რყენძა.

ახრა ზმოშ ამაწურთაჭუა რჭთე აუალატახუ იშთაზჭაზ

(მაათლა)

	1934 შთ.	1939 შთ.	პროცენტლა შთაყა იაზჭაზ:	
ავზვოდ აკომანდირ	260	625	240	პროც.
აროტა აკომანდირ	285	750	263	„
აბატალიონ აკომანდირ	335	850	254	„
აპოლკ აკომანდირ	400	1.200	300	„
ადივიზია აკომანდირ	475	1.600	337	„
აკორპუს აკომანდირ	550	2.000	364	„

არ ყაფშ რეკნუწყა აკულატურატი უსურა ლულუალაწიყდა იაზჭაიტ, ჭიარას იათახეუზეი, უი დაარაძა იბზიაძანე ირნეფშთუეიტ აბოეცციეი არ ზეგი კულატურალა რეზჭარაჭთე.

იაჭჭიაპ — 1934 შთეჭუსაან ლენინტი უგოლოკჭუა იჭამაზ 15.091 რაკუნ, 1939 შთეჭუსაზე იჭამოუპ 26.435.

იარა უბას აკლუბჭუა იჭამაზ 1336 რაკუნ, უაჟიე იჭამოუპ 1900.

1934 შთეჭუსაან არ ყაფშ რეხაძ ზეხნე იჭამაზ აკნჭუა 142 რაკუნ, უაჟიე იჭამოუპ 267 კნე.

არადიოუზელჭუეი, აკინოჭურგელარაჭუეი, ეითაწუა აკინოჭუეი უბას ეგადრთგად რხეფხდაძარა აკრძა იაზჭაიტ. არ ირემოუ არადიოტოჩკაჭუა რხეფხდაძარა ნაძოიტ 350.000 რყენძა.

აუსუციეი ანხაციეი რერ ყაფშ იაწანაკთუა აბიბლიოტეკატი ტონდ ახეფხდაძარა ნაძოიტ 25 მილლიონ შიყუ რყენძა.

აუსუციეი ანხაციეი რერ ყაფშ იალოუ აუაა რანაპე ზწარკუა ესემშთატიი აგაზეთჭუა რხეფხდაძარა ნაძოიტ 1.725.000 რყენძა, ნასგად ურთ იბჟამეჭძაკუა იზეფხდო აჟთურნალჭუა რხეფხდაძარა ნაძოიტ 475.500 რყენძა.

აკულტურა-წარატი უსჭუა რზე უაჟიე ინერხთუა აფარა ახეფხდაძარა ნაძოიტ 230 მილლიონ მაათ რყენძა 1934 შთეჭუსაან ინჭხეზ 72 მილლიონ მაათ ათეფან.

არ ყაფშ რკნუწყა აკულტურატი უს დუჭუა მკაფერგთეიტ, იარა უაჟიგად იმკაფერგოიტ აყაზარა *(искусство)* ამაწზუცია რეიდგელა. ატეატრჭუა, აყაზარა აყენტი აბრიგადაჭუა, ირეიღჭუოუ ამუზიკანტცია, არტისტცია, აშიაჰიაცია გაუფხარა დულა არ ყაფშ რჭთე ინეინე რყაზარაჭუა აადერფშთუეიტ. აწარა დუ ზმაჭუოუ აუაა, ატეხნიკცია, აინჯნერცია, უბას ეგადრთგად არ ყაფშ რჭთე ინეინე ირეცხრააუეიტ, ალეკციაჭუა ირზაფხდოიტ, აბოეცციეი, აკომანდირციეი, ანაჩალნიკციეი რკნუწყა აუს დუჭუა მკაფარგოიტ; აბართჭუა რზე ურთ ჰამთას იროუეიტ არ ყაფშ იააფემკძო რებზიაბარა.

ოსოავიახიმი ეგადრთ აუაააჟილარტი ორგანიზაციაძუეი

ოსოავიახიმი ეგადრთ აუაააჟილარტი ორგანიზაციაჭუეი რზე აჟიაჭუაკ ჰიაზარ ჭუნაგანე ისეფხდაძოიტ სარა.

ოსოავიახიმ იმასსატიუ, ხატიგუაფხარალა იზლალო უააჟილარტი ორგანიზაციოუპ, უი იმჯაფანაგოიტ ხუართარა ზლოუ აუს დუ. ატიღლა ახჟჩარა აინტერეს აზე აუსუციეი, ამაწზუციეი, აინტელლიგენციეი, აწაჯციეი, აკოლხოზააი რაზეყაწარა აუპ იზეზკეუ არი აორგანიზაცია, ნასგაე არარატი მაწუცია რკადრქუა რაზეყაწარაზე არ ყაფშ აცხერაარა ანათოიტ ოსოავიახიმ.

ოსოავიახიმ ამაწზუცია ეიჰარაძაკგაე აკტივისტცია ზხატიგუაფხარალა, აღჟარაჰია, ჰსოვეტ ჰიენთქარრა პატრიოტციას იშთაზეყოუ გუკალა იააზერფშთუა, ატიღლა ახჟჩარა უს ზელშთარა მაჭემკუა იაზთო აუაა რუსუმთა ზეგჟრღლა ჰათრ აქუსწოიტ, ახა სარა ისჰიაროუპ, ოსოავიახიმ აუსურაჭე იწაგჟგაე არჭთიარა შთალშთოზ, აბრი ეიფშთ იყოუ აორგანიზაცია ზამანა ჰხე იაჰარხუარც იათახეუ ზეგჟე შთეყაჰამწო. აფაბრიკაქუეი, აზაუადქუეი, ანაპლაკქუეი, აუსჰიარაქუეი, აშთკოლქუეი, აკოლხოზქუეი ზეგჟე ოსოავიახიმ აორგანიზაციაქუა რსისტემა იაწანაკრატიე აყაწარა ჰალშთოიტ, იაგჟეყაჰწაროუპ დუკ მერწკუა აბრი აუს ანაგძარა იათახქუოუ ზეგჟე. აუს უბას იშაქურგელატიუპ, ოსოავიახიმ იწაბერგეწიყჟანე უააჟილარტი-მასსატი უსურანე იყალარტი ეიფშთ, აუააჟილარ ირეიუოუ დარბანზაალაკჟ ოსოავიახიმ ზჭთუ აუს ხემფადა იათახეუ აკ შთაკუუ ეგჟშთხუართოუ იბო იყალარტი ეიფშთ.

ჰარა იჰამოუპ კრასნი პოლუმესიაც აგუფი, როკკ-ი უჰია რეიფშთ იყოუ ატიღლახჟჩარა იაზკეუ ორგანიზაციაქუა. ახა ურთ რეძბახუ ზეგჟე ირდერრატი ირელაწიანე იყაძამ. ფასაშია ურთ რუსურა ხარ ამამკუა იშაქუგელან, აკერ იაფსოუ, იბზიოუ აკაკუნე იყალარ ალშთოიტ უაჟიგჟე, ათეფანტიი აპარტორგანიზაციაქუა ბნეზენლა ურთ ააგუცარაკნე ხუაფშთრა რერთო იალაგარ.

აფაშთისტტიქუეი, აფაშთისტტიქუა რეძდაგჟე ეგჟერთ აჰიენთქარრაქუაგჟე უაჟიე ირემოუპ ატიღლახჟჩარა იაზკეუ აორგანიზაციაქუა ხეფხჟაძარალა ირაციანე. ურთ ეიჰთკააუპ აიბაშრატი ორგანიზაციაქუა ირჰთერფშთნე, ნასგაე ურთ აჰიენთქარრაქუა რრეგულიარტი რქუა ხაზერთიააუა აეფტფეკტ დუ ზლოუ ელემენტ ღუღუანე იყოუპ.

ჰაქალაქჟქუეი, ჰფაბრიკაქუეი, ჰზაუადქუეი, ჰკოლხოზქუეი, აჟილარ რებზაზარეი რმალთი ჰაღაცია რციეხჟჩარაზე ჰაუააჟილარ რეიზაკრა აუს აჭთჟ ეიწახარაკ ჰაურატიე აყაზაარა ჰალშთომ, უი აზინგა ჰამამ ჰარა.

აჳეზცია! სარა საათგელანე სახციაჟიომ აბრი ეიფშთ იყოუ აჰიენთქარრატი ორგანიზაცია დუ, აიბაშრაან იშთენშთეიბაკუუ ზეგჟე ჰტიღლა ახჟჩარა იაზკოუა — აგრაჟთდანტი ჰაირტი ფლოტ. უი ხადას დამოუპ ესემშთააირაგჟე არ ყაფშ ზეჩთრემადანე იყოუ ჰაგრაჟთდანტი ჰაირტი ფლოტ არღულუარაზე, აზერჰარაზე, იანათახეუ აათაზ არრატი ჰაირტი ფლოტ აცხერაარა ათარა ალერშთარაზე იყაწატიქუოუ აუსქუა ზეგჟე ნაზეგძო, ჰსოვეტ ტიღლა აფერხაწა აჳეზა მოლოკოვ.

არ ყაფშ პოლიტიკალა რაზეყაწარა

არ ყაფშ დაჩთა ყაზშა ჭედაკ ზმოუ, აუაატიეზსა რთოუორეხ აჭთჟ იანაკუზაალაკჟ ზეიფშთ უაჳე იმბაც რნე იყოუპ. უი, ასოციალისტტი ხაქუითრაზე აქუფარაჭთჟ რაფხჟაძა ზაღაცია რაწკეს ეიააიზ აჟილარ როუპ ეიჰთეზკაა.

აკუზა სტალინ აბართ იაჟიაქუა იჰიააქურწოიტ ჰარა ჰარ აყაზშა ჰკდაქუა.

„ზეგჲკ რაფხჲაძაგჲკ, ზეგჲკ რეიჰაგჲკ ჰარა ჰარ ყაფშ,— იჰიეიტ აკუზა სტალინ,— ჰკდარას იალოუ უი აუპ—იარა აუსუკციეი ანხაციეი ირხაქუითრატი არმიანკ იყოუპ, ოკტიაბრ აბტიი არევოლიუცია იარმიანკ იყოუპ, აპროლეტარიატ რდიკტატურა იარმიანკ იყოუპ...

ჰარა ჰარ ყაფშ აკბატიი ჰკდარას იალოუ უი აუპ, იარა ჰარა იჰარმიოუპ, ჰტიკლა აუაჟილარ რეიაშარა იარმიანკ იყოუპ, ჰტიკლა აჟილარ რხაქუითტირა იარმიანკ იყოუპ, ჰტიკლა აუაჟილარ რხაქუითრეი, იხჲკფშჲკმკუა რკყაზაარეი რკხჲჩარა იარმიოუპ...

აწკხუტიანკ, არ ყაფშ ახფატიი ჰკდარას იალოუ უი აუპ, ჰარა ჰარ ყაფშ ზეგჲკ იალაწიანკ იყოუპ აინტერნაციონალიზმ ფსკ *(ბუკ)*, აინტერნაციონალიზმ ყაზშა“ (ს ტ ა ლ ი ნ).

ჰარა ჰარ ყაფშ რჰჲკ აპარტიატი-ააძარატიი აპოლიტიკატიი აუსურაქუა ზეგჲკ რზე მკაქუწაგა ნაპხგარას იყოუპ სტალინ იაზგუეითაზ ურთ, იჰკდა ყაზშაქუანკ არ ყაფშ ირკმოუპ. ხჲკძჰიალა, იარა უბართ ახ-ყაზშაქუაკ ხკმფადა შათას იამოუპ აიბაშციეი, აკომანდირციეი, არ რეიჰაბკრა-ეილაზაარეი რპოლიტიკატიი რმოკრალჲტიი ფსთაზაარა.

ასოკვეტ ჟილარ ზეგჲკ რეიფშჲ, ჰარ ყაფშგჲკ რკფსთაზაარაყნი რააძარაყნი მკას იზქუუ მარკსი — ენგელჲსი — ლენინი — სტალინი რწარა დუ აუპ. არ ირკმოუპ ჰკდალა აპოლიტაპპარატ. ზკმჰხარა დუუ აპარტიეი აკომჰჲარი რ-ორგანიზაციაქუა ინარკვარგკლანკ, აიბაშციეი, აკომანდირციეი, არ რხატი ეილაზაარა ზეგჲკგი რპოლიტიკატი ხკდრრა იააიხმკრსხკჲძაკუა აზკრჰარა უსნაგძატინკ იზდკუ ორგანნკ იყოუპ არ ყაფშ რპოლიტ-აპპარატ. აიბაშრატი კომისსარციეი, აპოლიტრუკციეი ეგჲკრთ აპოლიტუსზუციეი ჰკდალა აპარტია ირკდნაწოიტ თაკფხკქურა დუ ზმოუ უსნაგძატინკ არ პოლიტიკალა რკმაწურა, ზეგჲკ რაფხჲაძა, აპარტია იალამ აკრასნოარმეეცციეი, აკომანდირციეი, ანაჩალჲნიკციეი.

უი აუსურაჰჲკ აიბაშრატი კომისსარ იუალუ რაციაძოუპ. აიბაშრატი კომისსარ იუსნაგძატინკ იდუპ, დაზჰჲკლკმჰანკ აუს აზიულარც, აპოლიტ ორგანქუა ესქჲკნაგჲკ იშჲკრკხუთოუ ეიფშჲ უაალა რეიქურშიარა, დარა აპოლიტუსზუციაგჲკ იზლოუ რმაწურა ხჲკძ დუ იაქუნაგახარატი იყაზაარც, ნასგჲკ დარა მარკსისტტი-ლენინტი რპოლიტიკატი წარა, რზეიფშჲტი კულჲტურატი აზკყაწარა ესქჲკნაგჲკ იახჲკნძახუთოუ იაზკშთკხნკ იყაზაარც. აჟიაკალა იუჰიოზარ, აიბაშრატი კომისსარ ზეგჲკ რაფხჲა ირგკლანკ ილშჲკზაროუპ აპოლიტორგანქუეი აპოლიტუსზუციეი ეიდკკლანკ რეიჰჲკაარა, ნასგჲკ დარა რკლა, დარა ალარხუნკ ათაკფხკქურაგჲკ ნრკდწანკ აპოლიტ უსურა ზეგჲკ აშაქურგკლარა.

უი ხუთაკოუპ, იიაშჲკოუპ, აიბაშრატი კომისსარ იუსურაჰჲკ აკრაწანაკძოიტ ახა, აიბაშრატი კომისსარ, არ რყნკ თაკფხკქურა დუძძა ზმოუ უაკუპ. აგრაჟჲკდანტი ეიბაშრაან, აიბაშრატი კომისსარ, ჰკდალა აკრკზწაზკძო ათაკფხკქურა უს დუქუა ილჲკირშჲკეიტ — „აიბაშრატი კომისსარ იდა არ ყაფშ ჰამაზააუამკზტ ჰარა“,— იჰიოზ ლენინ. იარა ჰაზთაგკლოუ აამთაზგჲკ იახჲკა, არ ხკკ-რაციაა ზმოუ, აკვალიტიკაცია ზმოუ აიბაშრატიიი აცკრხკრააგატი ტეხნიკჲკეი რკლა

იანეიბეთოფუ,— იახდა არ ხკე რაციალა ეილოფუ ორგანიზმნე იანეყოფუ, იახდა აკომანდირ იაამთა ეიჰარაკ აიბაშრატიი, ჰედალატიი *(специальное)* აუსქუა ირითარც იანიხუთოფუ,— აიბაშრატი კომისსარ აკრეზწაზკეუა ათაკფხექურა უს დუქუა ილშეარანე იდუპ. არ ხუთაქუა აიბაშრა უსალეი, პოლიტიკალეი კრდერწარეი რააძარეი რნაპხგარა აზურაჰე, აკომანდირგდე აკომისსარგდე იაძეზკეუპ. ურთ აევჯაგდე ათაკფხექურა რქუუპ არ ხუთაქუა, აიბაშრა უსალა პოლიტიკალა მორალდლა, რენხამჯა იათახქუოფუ რქლა, რხატი ფსთაზაარალა უბას ეგდერთქუა ზეგდ რქლა რეიჰკაარაყნე. ურთ აევჯაგდე — აკომანდირი აიბაშრატი კომისსარი როუპ ზერხუთაქუა აიბაშრახდ იზგო. უბრი აყნეტი, ეგდერთქუა ზეგდე ინრედკელანე ხემფადა ღუღუალა, ჩადცალარალა აუს აზულატიუპ. არ ყაფშ რკომანდირი, რკომისსარი, რნაჩალდნიკჲი აკომანდირტიი, აქერხაწატი ყაზშაქუეი რქლააძარა.

არი აუს აყნე, ჰედალა ათაკფხექურა იდუპ აიბაშრატი კომისსარ. სპეციალდხოსტს იყოფუ ზეგდე რჰეე არ რპოლიტ აპპარატ: აიბაშრატი აკომისსარციეი, აპოლიტრუკციეი, აპოლიტუსხუციეი, XVII-ტიი აიზარა დუ ინარკნე, XVIII-ტიი აიზარა დუ აყნენძა რეილაზაარა ღუღუალა ირზჰაიტ. 1934 შეგქუსაზე პოლიტუსხუციას იყაზ ზეგდე 15 ნეზქდვეკ რაკუნ, ჰაზთაგქლოფუ აამთაზე არ ირემოუპ 34 ნეზქდვეკ აპოლიტუსხუცია. ირეზჰაიტ 126% რქლა.

აჩარჰიაციეი, აშეპიონციეი, აფსახციეი რელემენტქუა რყნეტი არ ყაფშ რრეცქდარა აამთაზე, აპოლიტ-აპპარატ ახათაგდე ურთ აქერგარა, აყდშქუა, აჩარჰიაცია რყნეტი იარა უი არეცქდარა იანთაგქლაზ აამთაზე აპოლიტ-აპპარატ

ზეზდ რეიჰაგდე აიბაშრატი კომისსარცია ირელშეარანე იყოფუი რუსნაგძატიქუეი აკრრ რჩეეშთერხეიტ. იაზჰაიტ რთაკფხექურა აპოლიტ ეილაზაარა ზეგდე რუს აყნე.

აწეხუტიანტიი აშექქუსქუა რქლა, არ ყაფშ რპოლიტ ეილაზაარა აკრქუა აჩეაფსახტ, აჩეარჰექცტ. არი აამთაზ აიწბრაყნეტი, ეიფშეემკუანე ათაკფხექუ უსურა თეფქუა რახდ იშთეხნე ამაწურა რეთოფუპ ზქდვქლა, უაჰა ზთაბზმ აჰეარ უაა ჰპარტია იალოფუ, იქიოფუ, გუზაწეკლა იყოფუ, ზელშეარა დუუ აუსზუცია. არ რპარტ-ორგანიზაციაქუა რყნე ირეიდჯუ, ურთ აუაა, აკტივისტცია, ლენინი-სტალინი რუს დუ ჰიაა ამამკუა იაზგუაკეუ, იჰავსეზ აწეხუტიანტიი 2—3 შეგქუსქუა რქლა ურთ რჩეაადრეფშეიტ ხჰიაადა-ვბადა იცქდანე, აპარტია იალოფუ რაკუნე, აპარტია აენუწეყა არეცქდარაზი, არ ყაფშ არღუღუარაზი ხშეათარა ყამწაკუა იაზქქუფაციანე. ართ დარა როუპ, აპარტია ორგანიზაცია ზეგი დარეი იქიოფუ აკრასნოარმეეცცია აპარტია იალამ ამასსა აარედკელანე, აკომანდირციეი, ანაჩალდნიკციეი ზეგდგდე რეცხერაარალა იზრეცქდაზ არ ეიხატიე ჰიზმსაგლა აჩარჰიაციეი აქერგარა გუმხაქუეი რყნეტი, იაგდეყარწეიტ იარა ჰარ იახდა ჰაზთაგლოფუ აამთაზე იანაკუზაალაკდ დაჩეაზნე ეიფშეემკუა იღუღუანე, იწაგდე პოლიტიკალა ეილაწიანე. ჰარა ჰარ რეკნუწეყა ციეგდჩარჰიარაკ, უსახრაკ ყამლარც, უიმოფუ, იზაყარაზაალაკდ გუხუაშრაკ ზმოფუ, ზგუ აზთამ უჰია ურთ ირეიფშეუ აგუმხაქუა, აწეხუტიანძა კლასსლა ჰაღაცია რზე იიაშეოფუ აჩარჰიაცია, აგენტცია ზხელჰეიააუა იზხელმჰეიაარგდე აზეყამლოფ აუაა ირეიუუ აძი დალამშიარაზე, არ რპარტ-აკტივი რკომჰეარ აკტივი დარეი იაზენარგძოიტ არ რპოლი-

С. 51823.

ტიკატი დერრა აშთხრაზე აპოლიტიკატი-ააძარატი უს დუქუა.

იახჟატიი ჰაამთაჭთე, არ რპოლიტ-ორგანქუა რუსურაჭთე იცხერააგანე იროლუტ ზენძა იხაზენოლუ არწაგა შიყუ „ვკპ(ბ) ათოლურეხ იააზზერკჟაჭთუ აკურს“. უი არწაგა შიყუ ესქჟენაგჟე ზნაპე იაკჟუ აპოლიტ უსზუციეი. აკომანდირციეი, ანაჩალჟნიკციეი რჟმაცარაგჟე რაკუძამ, უი ჰკრასნოარმეეციცა პოლიტიკალა რააძარაყნე ხჟმფადა ზდა იხუართამ, ინაგძანე ესქჟენაგჟე ირხზჟმჳაქუწაგანე აუპ იშთყალა.

აპოლიტიკალა ააძარატი უს არ ყაფშ რყნე ეიდნაკჟლოიტ აიბაშცია რმასსა ზეგჟე, აკომანდირცია რხატი ეილაზაარა ზეგჟე. ზქჟე რაციალა იყოლუ არ რკომჭთარ აპარტია იალამ აიბაშცია რმასსეი აკომანდირციეი რჟმაწურაზე აპოლიტ-ორგანქუა იააფშრგალაკჟ ზეგჟე ზეგჟე რჭთე ეიღჟუ ცხერააჳციანე ირჟზგჟლოლუპ.

აუსუჳტი-ნხაჳტი არ უაფშ აიბაშრატი უს რაზჟყაწარა

არ ხკჟს იყოლუ, აპეხოტა ინარკნე ატეხნიკატი არ ხუთაქუა რყჟნძა, იშთრქუნაგოლუ ზუსქუა ნაგძანე იზდჟრუა აკომანდირციეი აპოლიტ-უსზუციეი რჟლა იაგძამკუა ეიქურშიოლუპ.

აიბაშრა აჩთაზჟყაწარაყნე აიბაშრატი, ატაკტიკატი უჰია უს ხკჟს იყოლუ ზეგჟე რჭთე იჰაჳსზ 1937—38 შთ.შთ. რზე ახძძარაქუა კჟრძა რჟზჰაიტ.

ახჟსრატი არ ხუთაქუა, ტაკტიკალა, ხჟსრალა რაზჟყაწარაყნე რხატირა ეილაზაარა აუადაჳხარა აზფჟმკკუა ზეგჟ რჟლა იახჟნძახუთოლუ იაზნეინე იშთჟწნე იყოლუპ. ახა უს ეგჟაყაზარგჟე, აპეხოტატი კომანდირციეი, აკომისსარციეი, აპოლიტ-

უსზუციეი ირხუთოლუპ იწაგჟ რჩთადცალანე ამაწ აზჟრურანე, ახჟსრატი უს იწაგჟ ეიღჟნე აშაქურგჟლარაზე.

არ ყაფშ ენაგჟ ჰჟდალა ეგჟგრთ ირჟლკაან რ-სნაიპერცია რჟლა, ნასგჟ შიაქჟლთეი პულემიოტლთეი ახჟსცია ბზიაქუა რჟლა. ურთ აბრი აყაზარა ირჟმოლუ რაფხჟაყა ენაგჟ იაცჟრწალოიტ, იზჟხჟძახჟოლუ აჭთე ააგჟლარა ყამწაძაკუა. იათახჟუპ ეიჰაგჟ ჩთადცალარალა აუსურა, ჰარა ჰხჟსრატი არ ხუთაქუა ტაკტიკალთეი ხჟსრალთეი ეიჰაგჟ იღულუანე რაზჟყაწარაზე, აშთტაბქუეი, აპოლკქუეი, ადივიზიაქუეი, აკორპუსქუეი ეიჰაგჟ იღულუანე რაზჟყაწარაზე. იშთაჭთუ რჩთადცალაწიყჟანე იაჭთჟზაროლუპ ახჟსრატი არ ხუთაქუეი ეგჟგრთ არხკქუეი ეიდგჟლანე რჩთეიმადანე, რჩთეილარხუნე ეიცხერააანე აუსუშა დერწარა.

ჩთჟლა იყოლუ არ ყაფშ აიბა'შრა აჩთაზჟყაწარაყნე რუს იანაგჟ იჰარაკძანე იყან, იახჟა ჰაზთაგჟლოლუ აამთაზგჟე ჩთჟლა იყოლუ არ ხუთაქუა ჭთჟრფშთჟგას იშთუხრატიე იყოლუპ რეიჭთკააშალთეი აიბაშრატი უს რწაშალთეი. ჰარა ჰაჩთცია იმანშიალაძანე ეილარგძოიტ ჰჟდალა იზჟხკჟუ რზანაათ ჩთჟლა აიბაშრა აჩთაზჟყაწარეი ამეხანიზაცია ზეზუუ რეიბაშჟგა ხერხუაგაქუეი. აიბაშრაან იახჟატიი ჰკავალერია ყაფშ დერჳაგჟეხ იაჭნარბაშთტ იჭთჟრფშთჟგანე იჰარაკძოლუ აიბაშრატი ყაზარა, ჰაღაცია ირჭთაგჟლანე, ეიგძარაკ ყამწაძაკუა რყუაყუარაჭთჟ.

ჟილა ხკჟს იყოლუ ჰარ ზეგჟ რყნე ირაციოლუ არტილლერია, აიბაშრა რჩთაზჟყაწარა აუს დაარაძა იშთხჟუპ, უაჟიტიი არტილლერია აიიგუა იააბახჟოლუ არტილლერიაკ ზენძაკ იეიფშთნე იშთჟყამგჟე, უბრი აყნჟტი იარა აუს

აწარა შჯუადაკხაზგაჯ. იუადაკხჯეიტ ეგაჯრთ არ ჟილა ხკქუეი იარა არტილლერიეი აიბაშრატი უს აყნჯ რჩჯეიმადანჯ, რჩჯეილარხუნჯ აუს აურაგაჯ. ასოვეტტი არტილლერისტცია არ ყაფშ ეიუოუ აჩჯცია რეიფშჯ დარა რუს ესქაჯნგაჯ გზია ირგონ, გზიაგაჯ ირდჯრუან, იარა აიბაშრატიი ატაკტიკატიი აჩჯაზჯყაწარაქუა რყნჯ იაგაჯდჯრჭჯიონ იდუუ ახაძარაქუა. უაჟიტიი აამთაზჯ ჰარა ჰარტილლერია ხაძ-ხკჯზ იყოუ ზეგაჯ, იარა აკრასნოარმეეცცია, აკომანდირცია, აკომისსარცია ზამანალაწოყაა იაზჯყაწოუპ იაგაჯრჯლშჯოიტ ეიბაშრატი უსნაგძატინჯ იარგანზაალაკაჯ ინრჯდუწო ანაგძარა.

იცეგაჯამკუა აუს რუეიტ ხაჯძ-ხაა ზმოუ ჰარა ჰტანკისტცია. იყოუპ ატანკტი არ-ხუთაქუა, ეიდგჯლაქუა იშჯნეიბაკუუ ზეგაჯ აიბაშრა უს რჩჯაზჯყაწარაქუა რჭჯ დაარაძა იჰარაკნჯ ზჯხუ შოუ. ატანკტი აიბაშცია ზეგაჯ იააიდკჯლანჯ ურჯხუაფშჯრ გზია ეიჭჯკააუპ, იცეგაჯამკუანგაჯ იაზჯყაწოუპ ახჯსრატიი ატაკტიკატიი უსლა. აიბაშრატი უსნაგძატიჯს იარგანზაალაკაჯ ურთ არ ხუთაქუა ინარჯდუწალაკაჯ ესქაჯნაგაჯ ინარჯგძოიტ, იზბან აკუზარ, ურთ რრიადტიი, რკომანდირტიი, რკომისსარტიი, რპოლიტიკატი ეილაზაარეი იბზიანჯ იაზჯყაწოუპ, იბზიაძანგაჯ ირდჯრუეიტ დარა რხატი უს (აზალ აჭჯ ილახთ-ჭჯჯხთძა იააილანაწოიტ).

იცეგაჯამკუანჯ იაზჯყაწოუპ არ ხუთა ჭჯდაქუა: აიბარდჯრგა *(связь)* აინჯნჯრცია, ახიმიკცია, აიხამჯა უსზუცია უჭია ეგაჯრთგაჯ. ხჯფხაძარალა მიტიჯკ ირაცეამკუანჯ, ზამანალა ეიქუშიოუ აკადრქუა რჯმანჯ, ურთ აიბაშცია, იშჯახუთოუ ეიფშჯ, იანაკუზაალაკაჯ გზია იაზჯყაწოუპ რჭჯდატი უსქუაგაჯ ტაკტიკალაგაჯ.

აწჯხუტიან, აჟიაქუაკ აჭაირტი ეიბაშგა მჩქუა აიბაშრა რჩჯაზჯყაწარაქუა რზჯ. ჰარა ჰავიაცია ჰაზთაგჯლოუ აამთაზჯ ზეილაზაარა ზჯნძა იდუუ არ ჟილა ხუთოუპ. იარა აიბაშრა აჩჯაზჯყაწარა უს იათახჯუპ ირაციოუ ადჯრრაქუა, აყაზარა, აუს აჩჯადცალარა აკომანდირციეი, აიბაშრატი კომისსარციეი, აპოლიტუსზუციეი — ანჯნჯრტი-ტეხნიკატიი ახატიჯ ეილაზაარეი უჭია იახაჯნეიდკჯლოუ ზეგაჯ რყნჯტი.

ეგაჯრთქუა ზეგაჯ რჯდაგაჯ, ავიაცია აიბაშრატი უს აჩჯაზჯყაწარაყნჯ აკრაწანაკლოიტ ამშჯ, აჭაირ ზეიფშჯროუგაჯ. ახა უს ეგაჯა ჟყაზარგაჯ ჰარა ჰლიოტჩიკციეი ეგაჯრთ აილაზაარაქუეი იზამანახუუ რკადრქუა რჯბზოურალა ავიაცია ყაფშ ახატი ჰჯდატიი ატაკტიკატიი აზჯყაწარაყნჯ იჭარაკძანჯ იშთჯხჯუპ. უი იზნჯკჯმკუა, იჯჯნტიჯმკუა ეილჯრგოუპ აუსაყნჯ (იღუღუანჯ ანაპეინყაძარაქუა). არ ყაფშ ზეგაჯ აზეიფშჯ ჩჯაზჯყაწარა ეიჭარაძაკ უსნაგძატი ხრანჯ ირჯდუპ აკომანდა ყაზწო აიჭაზჯრაქუა, იარა იაგაშაქურგჯლოუპ იცეგაჯამკუანჯ.

ჰარა ჰარ ყაფშ იცეგაჯამკუა იშჯაზჯყაწოუ იუბარატიჯ იყოუპ, იშჯსჭიაზ ეიფშჯ, ჰაღაცია იაფშჯნჯმწაციაკუანჯ ასოვეტტი დგაჯლ ფჯთკ ააგაპ ჭია იაქუზკჯზ რახციაჟიააარაქუა რყჯნგაჯ.

ირშჯზ იაპონიატიი აფიცერცია რხატი შიყუჯტი ხუჭქუა რჭჯ ეგაჯრთქუა რნაჯს აბასგაჯ რნჯნ:

1) ამაიორ ხირაბარი, 75-ტიი აპეხოტატი ბატალიონ აკომანდირ იხატი შიყუჯტი ხუჭჯ იანიწოიტ: „ასოვეტტი ტანკქუა რყნჯტი იმაჭჯმ აჯაბააქუა ჰრჯქუშიეიტ. ურთ ათჯფქუა რხჯ იადჯრხუეიტ, იააიგუაძანჯ იაინჯ ამცა ჰალაწო. ამცა

უამაშია იცოგდაძან, დაარაძაგდე იკლკაანე იხსუან. ათეფ ზეიფშჯროლუ რჩჯაქურშიანე ასოვეტტი ტანკქუა ამცა აუჟრაზე ლასსე-ლასსე იააკლდერჰიჰოშ აბზარბზან ახქუა ზაწიოკ რაკუნ. ჰარა ჰხესშა იშჯათახეზ აყარა იხჯიამეზტ. ატანკქუა ჰარა ჰარტილლერია მცა ინაჰჯაჰკლაკდ, ატანკქუა ზერნეყუოშ ლასსე-ლასსე რმაშენაქუა იჳთყდანე ათეფ ხეწიახერთაქუა რახდ რჩჯერწიახჯუან, ჰარა ჰამცა დაჩჯა ზემჳაკ ახდ იიასაანძა.

ლასსე-ლასსე ატანკქუა ირთატიაქუაზ აუაა აპულემიოტქუა აარეკუფაანე ამცა ჰსოლდათცია ირეკლარწონ, ნას დერჳაგდ ატანკქუა ინართატიახჯუან".

2) ამაიორ ნაკანა—(75-ტი აპეხოტატი აკტიი აბატალიონ აკომანდირ) იშიყუკტი ხუჰე:

„აბარ ჳემშჯ ნაყდაკ წუეიტ, ათაბიაქუა ჰართატიეიჟთეი, ასოვეტტი არ რაკუზარ აკტივლა რჩჯერკშჯოიტ. ზნე იჟიელოიტ, ნას იარაზნაკ აჩჯეხჩარახდ იიასუეიტ. ახჳეშთეხრა უადაჳუპ. ფეხდა უს ჰარჰიონ ჰარა, უი იღულუამ რეუპ ჰია, ახა აფრონტ აყნე ჰანეიდესლა, შთა იზბოიტ сара уи шжуашараз. ар ыаофш лассе-лассе иуарwон аижелара жбараqуа.

иацг шгужмтан ахфатиои ароотаынг 137-жгк гуан, иахда 50-жгк аанхжеиот, иара 3-взводк ажж иагдларжеиот.

31 иулд шгужмтан ашжрофазг ҳара акtиои ароота ҳшжжеибакуу ҳаижлжеиот сиацаофгин ахф. жиифшжгк асолдатцоа ҳадацоа хф-сааот наыдак рчжадцалане акtиои ҳроота нкглане ирждан, афхастадф атоо, напглжеи фсалжеи ҳанеилалоуп урт рчqуыдара анвалшжа".

3) иапонiатiо ар рпорупчк коцфуенdо (75 апехотатио полк 11 ароота) ишиуууцтио хупе ауне иазгуеитеиот:

„ауафшqуа хгага бжаар кжгг иуоф геgдг—ашиацqуа, анапглатио, астанкцтио пулемиоцтqуа иббиане рхг иадгрхфоиот. 900—1000 метр шжгбуоугдг аиҳжахгрра ҳаналагалакд ҳара афхастта дуqуа ҳартонн икглкаафф хг-мцала. асоветтио снаипеpциоа ббиа рчжгрwиахжфеиот, иацфшиаидане атеф рхг иадгрхфеиот. хжгк-фшжгк асолдатцоа иааиббане, иараббнак рчжолгwафжа, ҳар ахдгqуфф зехдгнжара, уамашоа иубаратоа ихжиане ирqлахгсуа иалагоиот, афхастта дуҳартоиот. ихууи ишуи даара ираципаджупе".

абар, ажгццоа, иуалапе иабгуфкгдациахане иахциаафиабар, ахо арчжхуарала акумкуа ҳар хутаqуа аибашра рабгуаwара ибгфсоф аунгдагд акумкуа иwагдг илариуунг ахциаафиара. ари ҳара иаҳнарбоиот, иршжаҳатгагандг иуоупе ҳкомандирциеи ҳполитусбуциеи асоветтио ча башжа ишжгрмфко, ишжгфибо еифшж, урт „акгкгбак" уарwоиот, усқуфжиараqуакдг рмоупе (анапеинудараqуа).

ҳпартиа ацентр комитетти, ауусуциеи анхациеи реиҳабгреи, хатала ажгба статинни ар уафш иананкубаалакд фгдала ибвфжгмфаб акг акунг иуан, иара уафиогдг убас ауе ишжгуоу. ҳаиндустриеи ҳсоциалистте нхамга иахдгнеидкглоу геги абҳара дуддqуа ргбтаб статинтои апиатилетқаqуа гба ргнагдара аббоурала ҳара ҳар иманафжасдакуа иабҳауан, иелулуахгн.

сара акгр инароунг srgbцоафеиот иахдатои абжарлжеи техникалжеи ҳар реиибгтама абwаа-

რაქუა. სარა სრულაციაყიოჩ ჰაღა იაგდა ციცგდკრა ყაიწარგდე ასოვეტტი ჟილარ აციემშიარტი აყენძა ჰარ ტეხნიკალა ეიქუნენხ ეიბენთაზ, ჰკადრქუეი ახატი ეილაზაარეი უბრი აყარა იაზგყაზწაზ აწენხუტიანტიი ა-5-შთენქუსა რზე აითაკრაქუა იყალაზ. ურთ ითენჩძა იაჰთენზარ რულშთოიტ რსოციალისტტი უს დუძძა, რეფსადგდულ — ასოვეტტი ჰიენთქარრა — ზემჩხარა დუუ არ ყაფში არრატი მშთენ ფლოტ ყაფში იშთრხდჩო ინაგძაწიყდანე აგურა განე.

იახუთოუპ იჰიაზარ აუსუციეი, ანჯნერციეი, ატეხნიკციეი, ამაწურა იალოუი, ნასგდე ჰედალა ჰსოციალისტტი ზაუადქუა რპარტიატიი, რკომჰთარტიი ორგანიზაციაქუეი, ჟილარ რაღაციეი აჩარჰიაციეი რყნეტი ზეჩთრეცქდანე იყოუ არ ყაფში არრატი მშთენტი აფლოტი, იახდატიი ტეხნიკალა აიბეთარაზი, ჰტიერლა ახენხდჩარა მჩე არღუღუარაზი ირაციაძანე აუს აზეზუქუოზ რზე ითაბუპ ჰია აჟიაქუაკ. ირაციანე იზეზჰაზ ჰპრომეიშთლენნოსტტი აძია ძიალა აუაა ხაზენაქუა რემაცარა რაკუმ, უაჟიშთა იმაჰძამ უამაშია იდუძოუ ანაპლაკრაქუა ჰპარტიეი — ჰაიჰაბერეი ჰამთადულა ზუს აზგუართაქუაზ.

ირაციანე, იაგდხრჰაგდნე ახენხდჩარა აუს აზგიუიტ ფენხდატიი ახენხდჩარატი პრომეიშთლენნოსტ ანარკომატ იახაგელაზ აკენა კაგანოვიჩ მ. მ. იბზიანე იარა იცხრააუახ აკენცია ვანნიკოვი, ტევოსიანი იწაგდ ირაციაზ ჰპარტია აუაა ხაზენაქუეი აპარტია იალამ აბოლდშთევიკციეი — ჰსოციალისტტი ინდუსტრია აუსზუცია. სара იაჟიანე იალაზგალოიტ, აკენცია, урт салам решитараз (акенча ворошилов арт иажиакуа ртак аизара ду адележатция адрушиа рнапхуа еинерыдоитъ).

პოლიტიკალშეი მორალდლშეი არ ყაფშ შთაზეყაწოუ

აპოლიტიკატიი მორალდტიი აფაკტორ არ აიბაშრა რაზეყაწარაყნე მჩეს იამოუი იზეზჰიოუი აიბაშრა უს აკლასსიკ XIX-ტიი აშიეშთენქუსა ааптіи амісілітелдд клаучзевиц зедд еицердрчуа „аибашраз“ ҳиа ҳеѕ иамане итиҷуез иашеҷуаҷуне абасала дахциаҷиоҷиіт: „ацеерчраквуа реиҳараак... рсвҷтараак амахучҷта ус (ацеаҷ, афіизіка) иатіоупэ, рсвҷтараак аморадлдтіо мзеззквуа ирхэҳтиааіт иагдерхеелрчтмороупэ. иуҳіоар ҷалоне ацеаҷтіо цеерчраквуа амҳт иалхеуу ахуччо еифшторпэ, аморадлдтіо цеерчраквуа радучар амадене цкдаа иджрҷионе иалхеуу, иччарджа зҳтге хне иҷоуу, аҳіаччеҷдоупэ“ ҳиа. ар ҷафш рпелитікатіо-морадлдтіо азеҷаччара ленлуа иара убри клаучзевиц иаиіаамтаз зедбахуу далацеаҷиоз „амадене“ цкдаччеҷда акунге егдеҷоупэ. амала азаччоеке, ҳара ҳкоммунистіо морадлд ҳар ҷафш „афшс“ (дух) ирхоуу, аіааирра ҳіаакуззчонге елементкуас иара злтгеілоуу аҷенстіо афеодал-бҷтатіи абурҷтгоуазіатіи ар рефшс еифштге.

аграҷтдантіо еибашраан ар ҷафш ишгеілеезеедге, ишгелашуазедге, бҗкарла реиберамара ааралаҳіа ишгеҷуазедге иферхеаа ирегтеіт, аччеуттоаиндаед иццеа-шеҷеа иҷурччеіт, еиқунеех зедгдрчуакк абҗкарла еибертаз аинтервентциеи абелогегварделлциеи рер. ара аҳтаанарфштіт агучамҳ, афше ирчмҳу, ар ҷафш ҳгеке, иҷолартіо ашгаччеҷданге иреелуліуциатіо иашгаччеҷданге иҷоуу ар рмогралд иаччанакгуа агучамҳ. аграҷтдантіо еибашра иаанарфштіт зеаіо ус аеге иқуфоп ар, марке — енгелдз — ленин —

სტალინ რწარა დუ ალა იააძოუ აკომმუნისტ პარტია ანაპხგარა ზეზნაუა არ რმოჯალდტი ელემენტ, კლაუზევიც ზტიე იჰიოჯზ აფეოდალბეჟატიი აბურჟჟუაზიატიი არმიაქუა რაკუმ, კაპიტალისტტი არმიას იყოუ იარბანზაალაკდ ზეგდ რაწკდეს ხარაძა ეიჰაუპ.

ციალა ჟელა, შალა ფსჭლა იზლეწეზ აჟილარ ირტიუ აუსუჳტი-ნხაჳტი არ ყაფშ იარა ატიეჭლა ინტერესს იამოუ ალა აფსჭ თოუპ, ლენინი — სტალინი რპარტია დუ ანაპხგარა იაწაგეჭლანჭ აქუფარა იაჰჟუპ აკომმუნისტტი უააჟილარ ჰჟეც რეშაქურგეჭლარაზე, უი აპარტია აფხდატიი ააფხდარა იყანაწო ალა იარა ასოვეტ ეიჰაბეჭრა აპრიკაზალა — აფსადგდეჭლჟი, აჟილარი, ასოციალისტტი ჰიეჭნთქარრეი რეხდჩარაზე იშჟეჳაგეჭლარა იხჟიოუპ.

აპარტია იალოუი იალამი აბოლდშჟევიკცია — აკომანდირციეი აიბაშრატი კომისსარციეი ანაპხგარა ზზერუა არ ყაფშ, ზემჩხარა დუნჭ იამოუ აპარტიატიი აკომჰჟარტიი რბზოურალა, აპოლიტიკატი უსურა იბზიანჭ აშაქურგეჭლარა აბზოურალა აჰიეჭნთქარრაქუა რებჟარატიი აჳნუწყატიი აზწაარაქუა ესქდეჭნგდე იიაშჟანჭ იდეილერკააუპ. ატიეჭლა აჳნუწყატიი ადუნეიჟილარბჟარატიი აფსთაზაარაჰჟე ხთესს იყალაქუო ზეგდე ურთ იანაკუზაალაკდ იაზჰჟლემჰანჭ, რხეგრგუ აზეშთნჭ იაშკლაფშჟუეიტ, იგუნჭრკელოიტ.

აჳეზცია! ჰარა ჰარ იჰჟიაუან იაგდექუფონ აჟილარ ირეჳაგეჭლანჭ, იარა ეიბაშუან წეხუაფწეაარალაგდ იაგდრიააიტ იდიახდტიიიზგდე იჳნუწყატიეზგდე კლასსლა ჰაღაცია იმაჰჭმკუა, ირაციაჳნჭ, ირეიღდეზ ჰპარტიატი აუაა არ ყაფშ ირელაგეჭლანჭ იშჟეიბაშუაზ, ჟილარ რუს, ლენინი-სტალინი რუს რხე აქურწეიტ.

აწეხუტიანჭ იჰაჳსეზ აშჟექუსქუა რზე არ ორგანიზაციალაგდე ტეხნიკალაგდე ირჰჟეცნჭ რჩჟანეიბერთოზ აამთაზე, ჰსოვეტტი ჰიეჭნთქარრაზე იწაგდე იღუღუოუ, ზემჩხარა დუ მჩნჭ იანჭყალოზ აამთაზე, ტროცკისტტი-ზინოვიევტი-ბუხარინტი აბანდაყნჭტი აციეგდფხამშა აჩარჰიაცია აიბაშრატი ზნამია აფსახრა მჳალა, რეყილარი რჰიეჭნთქარრეი აინტერეს ათირა ამჳალა იაქურკეიტ ჰარ რეჳნუწყალა აფჟიარა, ღალატრალა არ რრემჩდარა, აიბაშრაანგდე აღა იცყდა იქუიწო აყნჭძა იაზნაგანჭ აშაქურგეჭლარა.

უი აღალატრა აჰიეჭნწეიატიე შირა ლიკვიდაცია აზუუპ. არ ყაფშ იაარლასნჭ აღდარაჰიაწეყდაგდე უი აფჭეგგარრა აყნჭტი ირეცქდოუპ.

აჳეზცია, არ ყაფშ უამაშია იმჩ დუძძანჭ იჰამოუპ. ჰარ ყაფშააი, აკომანდირციეი აპოლიტუსზუციეი — უი ეილაწიოუ მარკსისტტი-ლენინტტი იდეოლოგიალა ეილართიოუ კოლლექტივუპ. არ ყაფშ ზეგდე, აძიკ იეიფშჳ, იარაზნაკალა იაზეხჳიოუპ იფშოუ დარა რუალ ანაგძარა, აიააირა ზგაზ აჳაბაა აჰიეჭნთქარრა ახდჩარაზე იფშოუ რუალ ანაგძარა ესმინუთ იაზეხჳიოუპ, აძიკ იეიფშჳ იაზეხჳიოუპ იგურღდაწეია ლენინისტალინი რუს დუ რფსე აქუწარა (ანაპეინყდარაქუა).

ჰარა ჰარ აილაზაარა აბჟჳაკ აწკეს ინეიჰანჭ კომმუნისტციოუპ, კომჰჳარციოუპ. ახა, აპარტიეი აკომჰჳარი როგანიზაციაქუა რეილაზაარა იალამკუანჭ იყოუ ახუთაგდე — იიაშჳაწეყდანჭ აპარტია იალამ ბოლდშჟევიკციანჭ, რეფსთაზაარა ინაგძანჭ არ ყაფში, რსოციალისტტი ფსადგდეჭლჟი ლენინი-სტალინი რუსი ირტინჭ აუპ იშჟეყოუ.

ჰარა იაადგრუეიტ, სტალინ ოზე, აპარტიაზე, ჰსოციალისტტი ფსადგჲლ აზე, ხასან აძთაჩე აყნე ჰაღა იჭჳაგელანე აიბაშრაან აიბაშრატი ხჲძი-ფშჳეი, აჭჳრხაწარა იაშჳაწიყეი რზე მასსალა აპარტია იალამ აბოლჲშჳევიკეიი, აპარტია იალოუი, აკომჭჳარი რეიცლაბრაქუა. (ანაპეინყჲარაქუა).

ჰსოციალისტტი დუნეიი არგუაყრა, ამჩემხარა, აკაპიტალისტტი ვარვარრა რდუნეიი ეიყუბშჳო აჰიააყნე იქუგელოუპ ჰარა ჰარ ყაროულს ბლაწარრალა ახჲჩო. ურთ ესქჲნაგჲ, ესმინუთ იხჳიოუპ ასოვეტტი ჰიენთქარრა იფშოუ ადგჲელ ინაკჲსერც ზთახხაზ დარბან ღაზაალაკჲ ეიბაშრელა აღჲარაჰია იგუდლარაზე. (ადრუჰია რნაპქუა ეინერყჲოიტ).

იაარკჲაჭჳძანე, აღა დააილაცალანე ინერწიარა შჳალშჳაშჳა აგურაგარა აზეყანაწოიტ ჰარა ჰარ ყაფში ჰსოვეტტი ჟილარი რპოლიტიკატი რმორალჲტი აკზაარა.

უი აგურა უნარგოიტ ასოვეტტი ჰიენთქარრა არ რეფსთაზაარა ბლაშაქუგელოუ ამარკსისტტოლენინტი იდეოლოგია, ლენინი-სტალინი რპარტია აიდეოლოგია. იარა უბრი აიდეოლოგია ახჲძალა აიბაშციეი, აკომანდირციეი, აპოლიტუსზუციეი ესქჲნგჲე იაზეხჳიოუპ რფსე აქუწარა.

უი აგურა უნარგოიტ, აუსუკტი-ანხაკტი ჰარ ყაფშ, იარბანხაალაკჲ დაჩჳა არკე იეიფშჳემკუა, ირეიღუ ტეხნიკალა რეიბეთაშა, იზამანაძანგჲე რაზეყაწარა.

უი აგურა უდრგოიტ ასოვეტ ეიდგელა აჭჳრხაცია, წკა ზმამ არ ირელაგელანე ხშჳათარა ყამწაძაკუა გუ ზაწიკლა აჟილარ რემაწ ურალა უი ახჲძ დუ ზჩჳაფსაზტიეზ.

აკვზცია! ჰარა ჰარ აწახარა რქუმ!

ურთ ჰარა ჰპარტია იაწეიციოუპ, ურთ იზამანაძოუ ხელჭჳიაანე იამოუპ, ურთ ესქჲნაგჲე ჰპარტია, ჰაიჰაბერა, ჟილარ რვოჟჳდ სტალინ დუ ინაზქუდგრფშჳუა ალა რსოციალისტტი ფსადგჲელ აზე აქუფარა იაზეხჳიოუპ, იხჳიოუპ აფსე ზხოუ უსნე იყარწარც რეიბაშრატი თოუბა იფშოუ აჟიაქუა:

„სარა ისთოუბოუპ ხაწაწასწიყჲა იარა სეხჲჩარანე, დგრრალა ირმანშიალანე, ჰათგრლა, პატულა, იმშჳათაძაკუა სშა იარა სეფსთაზაარაგჲე წეხუფწიარალა აღა იიააირაზე“.

ნაგძარა აქუზააიტ ზეგეიდგელოუტი ჰბოლჲშჳევიკტი კომმუნისტტი პარტია დუ!

ნაგძარა აქუზააიტ XVIII-ტიი ჰპარტია აიზარა დუ!

ნაგძარა იქუზააიტ ჰ-სტალინ დუ!

(ზეგჲ გელოიტ, აკრაამთა ეიხემსღჲძო ოვაცია: „ნაგძარა იქუზააიტ აკვზა სტალინ!“ „ნაგძარა იქუზააიტ აკვზა ვოროშჳილოვ!“, ბეჟდულა აკრაამთა ეიხემსღჲძო „ურა!“).

ა ხ ჭ უ ა.

ადაყდაქუა

ჰარა ჰუსუგ-ნხაგტი არ ყაფშ 14

ახათატიგ ეილაზაარა 31

არ ყაფშ რმატერიალტი-კულჯტურატი ბზაზაშა . . . 39

ოსოავიახიმი ეგჯგრთ აუააჟილარატი ორგანიზაციაქუეი 41

არ ყაფშ პოლიტიკალა რაზგყაწარა 43

აუსუგ-ნხაგტი არ ყაფშ აიბაშრატი უს რაზგყაწარა . . 48

პოლიტიკალჟეი მორალჯლჟეი არ ყაფშ შჟაზგყაწოუ 55

Перевірено 1948

24375

Державна
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. Короленко, Харків
Р. № 51823
22 41 р.

101252

თაკზუფხჭუუ არედაკტორ მ. გოჩუა.
ატეხრედაკტორ ა. ძაფშ.
თაკზუფხჭუუ აკორრეკტორ ჯ. ჰაპასძჯჯრ-ფჭა.

აკჯუფხჯრაზჭ ირუთოუპ 4/XII 1940 შჟ. აკჯუფხჯ აარხარაზჭ ანაპჭ აწაგუპ 26/XII 1940 შჟ. აქჯაად აფორმატ 84x110. 3³/₄ კჯუფხჯ ბლჯუცკ ცყოუპ. კჯუფხჯ ბლჯუცკ აყნჭ იყოუპ 27.924 ძრგა. აბაკაბ № 8393. ატირაყჟ 1100. გბ 1028.

აფჰთჭნთშიყუთკჯრთა ატიპოგრაფია, აყუა, აულ. ლენინ იხჯძ ხბჭუ, № 6.